

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

«ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΞΥ
ΕΛΛΑΔΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ»

Ρετσίδου Νικολέτα

Επιβλέπον Καθηγητής: Καραγιώργος Αλκιβιάδης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2020

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ

Στην οικογένεια μου, που είναι πάντα δίπλα μου σε κάθε βήμα μου, στηρίζοντας με και πιστεύοντας σε εμένα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό, με την παρούσα παράγραφο αισθάνομαι την υποχρέωση, ως ελάχιστη δυνατή μνεία, να ευχαριστήσω όλους εκείνους που συνέλαβαν στην περάτωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, «Σύγκριση φορολογικού συστήματος μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου» και κατ' επέκταση στην ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Αρχικά, οφείλω να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα που παρακολούθησα και συνέβαλαν με τις γνώσεις τους στην ολοκλήρωση των σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Πρώτα από όλους, θέλω να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου και επιβλέποντα κύριο Καραγιώργο Θεοφάνη, ο οποίος αποτέλεσε την αφορμή με τα μαθήματά του, έτσι ώστε, να επιλέξω το θέμα της παρούσας εργασίας.

Επίσης, ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στον κύριο Καραγιώργο Αλκιβιάδη για τη διαθεσιμότητα του σε όλη τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας, καθώς με στήριξε και με καθοδήγησε, όπου κρίθηκε αναγκαίο, με τις συμβουλές του, ώστε να υλοποιήσω και να ολοκληρώσω την παρούσα διπλωματική εργασία.

Τέλος, τις θερμότερες ευχαριστίες και την απέραντη ευγνωμοσύνη μου οφείλω στους γονείς μου, οι οποίοι μου πρόσφεραν την απαραίτητη οικονομική και ηθική συμπαράσταση καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου και στέκονται πάντα δίπλα μου.

Ρετσίδου Νικολέτα

Θεσσαλονίκη, 2020.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με τον όρο φορολογία όπως το διατύπωσε ο G.Jeze εννοούμε την υποβολή υποχρεωτικών φόρων που το κράτος εισπράττει. Τα έσοδα που εισπράττονται από φυσικά και νομικά πρόσωπα αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή για την οικονομία καθώς καλύπτονται οι δημόσιες δαπάνες. (Βελέντζας, 2004). Χρήματα από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις μεταφέρεται μέσω της φορολογίας στην κυβέρνηση, με αποτέλεσμα την αύξηση ή μείωση της ανάπτυξης και ευημερίας.

Είναι κατανοητό ότι η χρήση ενός φορολογικού μοντέλου αποτελεί ένα λεπτό ζήτημα. Είναι καλό να δημιουργεί ένα μακροπρόθεσμο μοντέλο που διέπεται από σταθερότητα του φορολογικού συστήματος όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι γνωρίζουν τους κανόνες και έχουν την ευχέρεια να προγραμματίσουν τις δραστηριότητες τους.

Το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από συνεχείς μεταβολές των νόμων, αντιφάσεις που αφορούν στη δομή και λειτουργία των ελληνικών εταιριών. Αποτελώντας ανασταλτικό παράγοντα για επενδύσεις και να καθορίσουν οι εταιρίες τις δραστηριότητες τους.

Στις επόμενες σελίδες θα μελετηθεί το ισχύοντα φορολογικό σύστημα της Ελλάδας αλλά και της Κύπρου για τους φόρους που αφορούν τα νομικά πρόσωπα. Ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής είναι να τονιστούν οι διαφορές αλλά και οι ομοιότητες που μπορεί να υπάρχουν ανάμεσα στα δυο φορολογικά συστήματα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι φορολογικές πολιτικές των κρατών παρουσιάζουν πολυπλοκότητα και χρήζουν μελέτης. Διέπονται από διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών.

Η παρούσα διπλωματική στοχεύει να παρουσιάσει συνοπτικά το ελληνικό φορολογικό σύστημα ώστε να διαπιστωθεί αν οι φορολογικές και λογιστικές μεταβολές έχουν βοηθήσει στην ανάπτυξη και κατά συνέπεια στην αύξηση των δημόσιων εσόδων, έχοντας παραθέσει παράλληλα το φορολογικό πλαίσιο της Κύπρου.

Στη παρούσα εργασία εστιάζουμε στο τρόπο φορολόγησης των νομικών οντοτήτων στην Ελλάδα και την Κύπρο και αναλύουμε την επιρροή στην προσέλκυση επενδυτών και το πόσο συντελεί στην οικονομική ανάπτυξη.

Η μεθοδολογία της παρούσας εργασίας είναι βιβλιογραφική με πηγές από βιβλία, έντυπο τύπο και διαδίκτυο. Ακόμη, για καλύτερη κατανόηση παρουσιάζεται και μελέτη περίπτωσης για να κατανοήσουμε τις διαφορές των δυο συστημάτων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι η Ελλάδα έχει λιγότερα φορολογικά κίνητρα σε σχέση με τη Κύπρο. Οι μελλοντικοί επενδυτές πρέπει να υπολογίσουν τις συνεχόμενες νομοθετικές αλλαγές και την αστάθεια στην οικονομία της Ελλάδας. Η Κύπρος αποτελεί τη καλύτερη επιλογή για έναν επενδυτή. Έχει χαμηλούς ή σε κάποιες περιπτώσεις μηδενικούς συντελεστές φορολόγησης.

Λέξεις Κλειδιά: Φόρος, φορολογία, εταιρική φορολογία

ABSTRACT

The fiscal policies of the states are complex and need to be studied. They are characterized by transparency and exchange of information.

This dissertation aims to briefly present the Greek tax system in order to determine whether the tax and accounting changes have helped in the development and the consequences in the increase of public revenues, having also cited the tax framework of Cyprus.

In this paper we focus on how to tax legal entities in Greece and Cyprus and analyze the impact on attracting investors and how much it contributes to economic growth.

The methodology of the present work is bibliographic with sources from books, printed press and internet. Also, for a better understanding, a case study is presented to understand the differences between the two systems.

The results of the research show that Greece has less tax incentives than Cyprus. Prospective investors must take into account the ongoing legislative changes and instability in the Greek economy. Cyprus is the best choice for an investor. It has low or in some cases zero tax rates.

KEYWORDS: Tax, Taxation, Corporate taxation

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ.....	2
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT	6
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	7
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	10
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΑΤΩΝ/ΣΧΗΜΑΤΩΝ	11
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ	12
ΟΡΟΙ.....	13
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο Φορολογικό Σύστημα Ελλάδας.....	20
3.1. Η έννοια του φόρου και οι διακρίσεις.....	20
3.1.1. Ο ορισμός του φόρου	20
3.1.2. Διάκριση φόρων	21
3.1.3.Μετακύλιση Φόρων.....	23
3.1.4. Λειτουργίες Φόρων	23
3.1.5.Αρχές φορολογίας	24
3.2. Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας.....	26
3.2.1. Φορολογία Νομικών Προσώπων.....	27
3.2.2. Προσδιορισμός Κερδών	29
3.2.3. Φορολογικός Συντελεστής	29
3.2.4. Προκαταβολή Φόρου	29
3.2.5. Παρακράτηση Φόρου (Άρθρο 64 ν.4172/2013).....	30

3.2.6. Υποβολή Και Απόδοση Φόρων.....	30
3.2.7. Ενδοομιλικές Συναλλαγές	31
3.8. Απαλλαγή Φόρου Παρακράτησης Σε Ορισμένες Ενδοομιλικές Πληρωμές.....	32
3.8.1. Απαλλαγή Φόρου Μερισμάτων (Άρθρο 63 ν. 4172/2013)	32
3.8.2. Απαλλαγή Φόρου Σε Τόκους & Δικαιώματα (Royalties).....	32
3.9. Αρχή Των Ίσων Αποστάσεων – Τεκμηρίωση Ενδοομιλικών Συναλλαγών.....	33
3.10. Υποκεφαλαιοδότηση	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο Φορολογικό Σύστημα Κύπρου	35
4.1. Φορολογία εισοδήματος εταιριών	35
4.1.1. Επιβολή φόρου	35
4.1.2. Φορολογική κατοικία	35
4.1.3. Συντελεστής εταιρικού φόρου.....	35
4.1.4.Απαλλαγές.....	36
4.1.5. Εκπιπόμενες Δαπάνες	36
4.1.6. Δαπάνες που δεν εκπίπτουν.....	38
4.2.Εισόδημα από δραστηριότητες που σχετίζονται με φυσικούς πόρους.....	39
4.3 Καταβολή του φόρου.....	40
4.4. Εκπτώσεις Ετήσιας Φθοράς	40
4.5. Κέρδη από Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία.....	42
4.5.1. Καθεστώς φορολόγησης που εφαρμόζεται μέχρι 30 Ιουνίου 2021	42
4.5.2 Καθεστώς φορολόγησης που εφαρμόζεται από 1 Ιουλίου 2016.....	43
4.6 Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα.....	43
4.6.1. Μερίσματα.....	44
4.6.2. Τόκοι.....	45
4.6.3. Λογιζόμενη διανομή κερδών	45
4.6.4. Μείωση κεφαλαίου.....	46
4.6.5. Πίστωση για φόρο που πληρώθηκε στο εξωτερικό.....	47
4.7. Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	47

4.8. Απαλλαγές	47
4.8.1. Διοικητικά πρόστιμα	48
4.9. Τήρηση Λογιστικών Βιβλίων και Αρχείων	48
4.9.1 Υποβολή δηλώσεων με ηλεκτρονικά μέσα	52
4.10.Υποχρέωση για εγγραφή	52
4.11. Τέλη και Δικαιώματα Εφόρου Εταιρειών	53
4.11.1. Ετήσιο τέλος εταιρείας	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο Σύγκριση Φορολογικών Συστημάτων Ελλάδας- Κύπρου	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο Ερευνητική Προσέγγιση και Μεθοδολογία.....	67
6.1. Εισαγωγή	67
6.2.Τσιμέντα TITAN Α.Ε.....	68
6.2.1 Ιστορική Αναδρομή	68
6.2.2 Εταιρικό προφίλ και Στρατηγική.....	68
6.2.3 Κριτική ανάλυση της πορείας προς διεθνή πορεία.....	70
6.2.4. Οικονομική Ανάλυση	72
6.2.5. Χρηματοοικονομική ανάλυση	72
6.3. Εταιρική παρουσίαση Τσιμεντοποιία Βασιλικού.....	77
6.3.1 Στρατηγικές και πολιτικές Τσιμεντοποιίας Βασιλικού	78
6.3.2 Κριτική πορείας ανάπτυξης.....	80
6.3.3 Οικονομική ανάλυση.....	81
6.3.4.Ανάλυση Αριθμοδεικτών	82
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο Συζήτηση Αποτελεσμάτων.....	87
7.1. Συζήτηση αποτελέσματος.....	87
7.1 Ανάλυση PEST.....	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ^ο Συμπεράσματα – Προτάσεις	90
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	94
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	99

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Παρακράτηση φόρου	30
Πίνακας 2 Εξόφληση φόρου.....	31
Πίνακας 3 Απαλλαγών	36
Πίνακας 4 Εκπιπόμενες δαπάνες	36
Πίνακας 5 Μη εκπιπόμενων δαπανών	38
Πίνακας 6 Εκπτώσεις φόρου μηχανημάτων.....	40
Πίνακας 7 Έκπτωση φόρου κτιρίων.....	40
Πίνακας 8 Έκπτωση φόρου εργαλείων	41
Πίνακας 9 Έκπτωση φόρου εξειδικευμένων στοιχείου παγίου ενεργητικού	41
Πίνακας 10 Έκπτωση φόρου άυλων περιουσιακών	42
Πίνακας 11 Έκτακτης εισφοράς για άμυνα.....	44
Πίνακας 12 Φορολογικό Ημερολόγιο	49
Πίνακας 13 Σύγκριση φορολογίας νομικών οντοτήτων Ελλάδας και Κύπρου.....	64
Πίνακας 14 Οικονομική Ανάλυση α' εξαμήνου 2019.....	72
Πίνακας 15 Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων	73
Πίνακας 16 Δείκτης Οικονομικής Μοχλεύσεως	74
Πίνακας 17 Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων	74
Πίνακας 18 Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού	75
Πίνακας 19 Δείκτης Μεικτού Κέρδους	76
Πίνακας 20 Οικονομική Ανάλυση Α' Εξαμήνου 2019	81
Πίνακας 21 Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων	82
Πίνακας 22 Δείκτης Οικονομικής Μόχλευσης.....	83
Πίνακας 23 Δείκτη Απόδοσης Κεφαλαίων	83
Πίνακας 24 Δείκτη Αποδοτικότητας Ενεργητικού.....	84
Πίνακας 25 Δείκτης Μεικτού Κέρδους	84
Πίνακας 26 Δείκτης Καθαρού Κέρδους.....	85
Πίνακας 27 Ανάλυση PEST	88

ΠΙΠΕΡΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΑΤΩΝ/ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1 Συντελεστή φορολογίας εταιρειών 2019 (%).....	57
Διάγραμμα 2 Φορολογικός συντελεστή νομικών προσώπων για την Ελλάδα την περίοδο 2000-2019	58
Διάγραμμα 3 Σύγκριση φορολογικών συντελεστών 2000-2019.....	58
Διάγραμμα 4 Συνολικά έσοδα από φορολογία επιχειρήσεων για το 2016-2018 συμπεριλαμβανομένων των κερδών διακράτησης επί τις εκατό(%).....	59
Διάγραμμα 5 Τα έσοδα από φόρους των εταιριών σε σχέση με το ΑΕΠ της Ελλάδας για το 2018.....	63
Διάγραμμα 6 Τα έσοδα από φόρους των εταιριών σε σχέση με το ΑΕΠ για την Κύπρου για το 2018.....	63
Διάγραμμα 7 Συνολικοί φόροι χωρίς κοινωνικές εισφορές επί τις % του ΑΕΠ 20015-2017	64
Διάγραμμα 8 Γενική Ρευστότητα 2016-2018.....	73
Διάγραμμα 9 Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων	74
Διάγραμμα 10 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	75
Διάγραμμα 11 Αποδοτικότητα Ενεργητικού	76
Διάγραμμα 12 Μεικτού Κέρδους.	77
Διάγραμμα 13 Γενική Ρευστότητα	82
Διάγραμμα 14 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	83
Διάγραμμα 15 Αποδοτικότητα Ενεργητικού	84
Διάγραμμα 16 Μεικτού Κέρδους	85
Διάγραμμα 17 Διάγραμμα Καθαρού Κέρδους.	86

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Συνολικός Φορολογικός Συντελεστής σε Διάφορες Χώρες (% επί των κερδών) 2017	59
Εικόνα 2 εισόδημα από φόρους επί τις εκατό σε σχέση με το ΑΕΠ.....	60
Εικόνα 3 Φορολογικοί συντελεστές επιχειρήσεων στην Ευρώπη 2016.....	62

ΟΡΟΙ

EBITDA	Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation And Amortization(Κέρδη Προ Τόκων Και Αποσβέσεων)
Repos	Συμφωνίες Επαναγοράς
A.E	Ανώνυμη Εταιρία
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΞΕ(FDI)	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις(Foreign Direct Investment)
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΑ	Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών
ΚΦΕ	Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
ΟΣΕΚΑ	Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων Σε Κινητές Αξίες
ΣΑΔΦ	Συμβάσεις Αποφυγής διπλής Φορολογίας
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθεμένης Αξίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα δημόσια έσοδα αποτελούν από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων για το κράτος. Ο πιο σημαντικός τρόπος ώστε το κράτος να εξασφαλίσει έσοδα είναι μέσω των φόρων. Αποτελούν το πρωταρχικό ρόλο για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνικής ευημερίας. Ωστόσο, η οικονομική κρίση το 2008 επέφερε αλλαγές στη δημοσιονομική πολιτική των κρατών.

Η παρούσα εργασία μελετά τη φορολογία των νομικών προσώπων στην Ελλάδα και στην Κύπρο βάση του νομοθετικού πλαισίου που εφαρμόζεται στις δυο χώρες.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να αναλύσει το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας και να το αντιπαραθέσει με αυτό της Κύπρου.

Τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας είναι ακόλουθα:

- ❖ Πως φορολογούνται τα νομικά πρόσωπα στην Ελλάδα;
- ❖ Πως φορολογούνται στην Κύπρο;
- ❖ Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη;
- ❖ Υπάρχουν σοβαρές διαφορές μεταξύ των δυο χωρών;

Η παρούσα εργασία προσπαθεί να απαντήσει στα παραπάνω ερωτήματα καταγράφοντας το νομικό πλαίσιο και των δυο χωρών. Προκειμένου να απαντηθούν καλύτερα τα ερωτήματα και να υλοποιηθούν οι στόχοι και ο σκοπός της εργασίας η δομή της παρουσιάζεται ως εξής:

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στη βιβλιογραφική ανασκόπηση που έγινε για την εκπόνηση της διπλωματικής.

Στο τρίτο κεφάλαιο πραγματοποιείται η θεωρητική προσέγγιση της έννοιας της φορολογίας και ανάλυση του φορολογικού συστήματος της Ελλάδας. Συγκεκριμένα, αναλύονται τα έσοδα από φόρους νομικών προσώπων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το φορολογικό σύστημα της Κύπρου, αναλύοντας τη φορολόγηση στα νομικά πρόσωπα.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται η σύγκριση των συστημάτων Ελλάδας- Κύπρου με τη βοήθεια των πινάκων και διαγραμμάτων.

Το έκτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τη μεθοδολογία και την ερευνητική προσέγγιση της εργασίας. Η μεθοδολογία της παρούσας εργασίας είναι βιβλιογραφική με πηγές από βιβλία, έντυπο τύπο και διαδίκτυο. Ακόμη, για καλύτερη κατανόηση παρουσιάζεται και μελέτη περίπτωσης για να κατανοήσουμε τις διαφορές των δυο συστημάτων.

Στο έβδομο κεφάλαιο αναλύονται και συζητούνται τα αποτελέσματα από την έρευνα που διεξαγάγαμε για την εκπόνηση της διπλωματικής μας εργασίας.

Στο όγδοο κεφάλαιο αναφέρονται τα συμπεράσματα της έρευνας και προτείνεται ορισμένες προτάσεις.

Το θέμα της εργασίας συγκεντρώνεται στη φορολογία των νομικών προσώπων και επιδιώκει να συμβάλει στην αναμόρφωση του παρόντος φορολογικού συστήματος για να μπορέσει να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα, δηλαδή της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας. Ωστόσο, δημιουργείται το ερώτημα αν είναι δυνατόν να υπάρξει γενική αναδιαμόρφωση του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Στο παρόν κεφάλαιο καταγράφεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των νομικών προσώπων.

Η βιβλιογραφία που έχει επιλεγεί για την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής βασίζεται σε βιβλία και άρθρα ελλήνων και ξένων συγγραφέων. Παρακάτω παραθέτω τη βιβλιογραφία που βοήθησε στην υλοποίηση αυτής της εργασίας.

Ειδικότερα στη καλύτερη κατανόηση της φορολογίας και την αντιμετώπιση που έχει το κράτος απέναντι στους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Με το βιβλίο του Γκίνογλου(2004), Λογιστική Εταιριών: Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων. Με αυτό καλύπτονται η φορολογία νομικών επιχειρήσεων στη Ελλάδα και παρουσιάζεται ο διαχωρισμός των δημόσιων δαπανών.

Επιπρόσθετα βιβλία είναι αυτά που έχει γράψει ο Φλώρος, Α.(2010) με το Φορολογική Λογιστική: Φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων - Λογιστική και πρακτική αντιμετώπιση, όπως αυτό των Αντωνόπουλος Δ, Κατούδης(2006) με το Φορολογία Εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

Ο Βελέντζας, Ι.(2004) με το βιβλίο το βιβλίο Οικονομικό Φορολογικό Δίκαιο τις θεμελιώδεις αρχές και έννοιες για το φορολογικό δίκαιο. Οι Γεωργακόπουλος, Θ. και Πάσχος, Π.(2003) με το Εισαγωγή στη φορολογία εξετάσαμε και εμπεδώσαμε τις έννοιες τις φορολογίας.

Ο Σταματόπουλος, Δ., Σταματόπουλος, Π., Σταματόπουλος, Γ.,(2015), με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα: Ανάλυση Ερμηνεία τονίζει το διαχωρισμό των ελληνικών νομικών προσώπων.

Οι Παύλου, Χ και Γκούρλιας, Ι. (2015) παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες για της διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και ειδικότερα για την παρακράτηση του φόρου.

Ο Parkin (2015) με το Macroeconomics έμφαση στις αρχές της οικονομίας και συγκεκριμένα στη μακροοικονομική πολιτή αυτή της φορολογίας.

Η εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική του Γεωργακόπουλου, Θ.(2005) μας οδήγησε να κατανοήσουμε το ρόλο, τις μορφές και τα μέσα παρέμβασης των Δημόσιων Φορέων.

Το βιβλίο του Yin Robert (2009) Case Study Research: Design and Methods για την καλύτερη κατανόηση της ερευνητικής προσέγγισης της μελέτης περίπτωσης.

Η μελέτη περίπτωσης ως ερευνητική στρατηγική στην αξιολόγηση προγραμμάτων: θεωρητικοί προβληματισμοί του Μαγγόπουλου, Γ.(2014) οδήγησε στην εμφάνιση της έννοιας μελέτη περίπτωσης και ακολούθως της εφαρμογής της στην έρευνα μας.

Τα συγγράμματα των Bassegy M., Case study research in educational settings. Crowe, S., Cresswell, K., Robertson, A., Huby, G., Avery, A. and Sheikh, A.,(2011) The case study approach, και Easton, G., Critical realism in case study research, Industrial Marketing Management αποτελέσαν και αυτά βοήθεια στην ερμηνεία της έννοιας μελέτη περίπτωσης.

Ο Ριτσώνης, Ν(2010) με το άρθρο του για το μικρο-οικονομικό πρόβλημα της Ελλάδας μας οδήγησε να καταλάβουμε τη σημαντικότητα της φορολογίας και με τη σειρά του ο Σγουρινάκης,Ν.(2012) συντέλεσε στο να κατανοηθούν οι αρχές της φορολογίας.

Ο Γεωργακόπουλος, Θ. (2010) με το άρθρο του συντέλεσε να κατανοήσουμε το φορολογικό πρόβλημα της Ελλάδας κι ο Γεωργακόπουλος, Θ. Α.(2005) με το βιβλίο του τη διάκριση των φόρων. Ακόμη, ο Krohfeldt, J.(2019) συντέλεσε στο γεγονός να βρεθούν τα αίτια της οικονομικής κρίσης της Κύπρου.

Ο Neumayer, E.(2007) με την εργασία του αναφέρει αν οι συνθήκες διπλής φορολογίας αυξάνουν τελικά τις άμεσες ξένες επενδύσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ο διαχωρισμός που έκανε στις αναπτυσσόμενες χώρες σε χώρες χαμηλού εισοδήματος και μεσαίου εισοδήματος, διαπίστωσε ότι οι συμφωνίες διπλής φορολόγησης είναι αποτελεσματικά μόνο στην ομάδα των χωρών μεσαίου εισοδήματος.

Η Clausing, K. (2007) με την έρευνα της για τα έσοδα από τη φορολόγηση του εισοδήματος των εταιρειών ως μερίδιο με το ΑΕΠ για τις χώρες του ΟΟΣΑ τη περίοδο 1997-2002. Η διαφοροποίηση ως συνάρτηση του φορολογικού συντελεστή, του εύρους της φορολογικής βάσης, της εταιρικής κερδοφορίας και του μεριδίου του εταιρικού τομέα στο ΑΕΠ εξηγείτε από τη αποσύνθεση. Τα αποτελέσματα τεκμηριώνουν μια

παραβολική σχέση μεταξύ των φορολογικών συντελεστών και των εσόδων των εταιρειών ως μερίδιο του ΑΕΠ. Συνολικά, τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι η μεγιστοποίηση εσόδων γίνεται όταν ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για το δείγμα στο σύνολό του είναι 33%. Φυσικά, αυτό δεν σημαίνει ότι αυτός είναι ο βέλτιστος φορολογικός συντελεστής. Επίσης, ενώ αυτή είναι μια εκτίμηση για το δείγμα χωρών και ετών που μελετήθηκαν σε αυτήν την ανάλυση, δεν χρειάζεται να συνεπάγεται τη μεγιστοποίηση των εσόδων. Τα ευρήματα σε αυτό το έγγραφο υποστηρίζουν την ιδέα ότι πιο μικρές, πιο ανοιχτές οικονομίες θα έχουν χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές μεγιστοποίησης των εσόδων από τις πιο κλειστές οικονομίες. Αυτό είναι συμβατό με τη θεωρητική προσδοκία ότι τέτοιες χώρες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν μια πιο ελαστική προσφορά κεφαλαίου.

Ο Giroud, X. και ο Rauh, J (2015) καταλήγουν ότι όταν αυξάνονται οι κρατικοί φορολογικοί συντελεστές οι εταιρικές οντότητες μειώνουν τον αριθμό των επιχειρήσεων ανά πολιτεία και τον αριθμό των υπαλλήλων και το ποσό κεφαλαίου ανά μονάδα. Οι μισές επιχειρήσεις επιλέγουν κράτη με χαμηλότερο συντελεστή φορολογίας με αποτέλεσμα να υπάρχει ανακατανομή στη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Επισημαίνεται η αρνητική σχέση μεταξύ της φορολογικής νομοθεσίας και της παρακολούθησης των φορολογικών παραβάσεων και μάλιστα απαιτεί άμεση παρέμβαση στην πολιτική. Η έρευνα τους κατέστησε την ανάγκη για το σχεδιασμό και εφαρμογή ενός εύχρηστου πληροφοριακού συστήματος. (Δρογαλας, Γ. et al 2015)

Οι Oats και Tuck (2019) έδειξαν πως οι φορολογικές αρχές είναι αυτές που έχουν την προθυμία να χρησιμοποιήσουν ή να αγνοήσουν τα δεδομένα των εταιριών. Αυτές οι διαφορετικές προτεραιότητες και ικανότητες μεταξύ των φορολογικών αρχών περιορίζουν επίσης την ικανότητά τους πως απορροφούν και επεξεργάζονται τις υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις υπό την αιγίδα των πρωτοβουλιών διαφάνειας. Μια πιθανή συνέπεια της αυξημένης αποκάλυψης πληροφοριών σε φορολογικές αρχές, όπως μέσω της αναφοράς ανά χώρα, είναι η αυξημένη πίεση ελέγχου και των διαφορών, γιατί υπάρχουν παρερμηνείες.

Τέλος, η απόδοση της διαφάνειας πιθανότατα θα οδηγήσει σε αλλαγή συμπεριφοράς, αλλά όχι απαραίτητα με την επιθυμητή μορφή από εκείνους που απαιτούν μεγαλύτερη διαφάνεια.

Όσο μεγαλύτερο σε σαφήνεια και ακρίβεια είναι το δημοσιονομικό πλαίσιο τόσο περισσότερο το έργο των ελεγκτικών αρχών διευκολύνεται και ταυτόχρονα βελτιώνεται η αποδοτικότητά τους. Τα σύγχρονα συστήματα εξυπηρετούν τη συντομία και την εκτέλεση των εργασιών ελέγχου, με αποτέλεσμα τόσο μεγαλύτερη να είναι η διαφάνεια.

Τα λογιστικά και φορολογικά συστήματα προέκυψε ότι αντιμετωπίζονται με ενοποιημένο τρόπο και στην πραγματικότητα αυτό θα ήταν χρήσιμο σε Επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργώντας κάποιο είδος οικονομίας κλίμακας για τις επιχειρήσεις, καθώς και για τους πολίτες, ωθώντας τους να λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη ευνοώντας τη συγκρισιμότητα και την προώθηση της διαφάνειας. (Καραγιώργος, A et al,2020)

Οι Ricciuti et al. (2019) διαπιστώνουν ότι υπάρχει μια ουσιαστική θετική επίδραση μεταξύ των θεσμικών οργάνων που θέτουν περιορισμούς στην εκτελεστική εξουσία και τους τρέχοντες φορολογικούς οργανισμούς σχετικά με τη λογοδοσία και τη διαφάνεια της φορολογικής εξουσίας, αλλά η επίδρασή της στον εξαναγκασμό των φορολογικών συστημάτων είναι πιθανό να είναι διφορούμενη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο Φορολογικό Σύστημα Ελλάδας

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας, η έννοια του φόρου, οι διακρίσεις του, τα είδη των νομικών προσώπων και η φορολόγηση τους βάση του Κώδικα Φορολόγησης Εισοδήματος.

3.1. Η έννοια του φόρου και οι διακρίσεις

3.1.1. Ο ορισμός του φόρου

Με τον όρο φορολογία όπως το διατύπωσε ο G.Jeze εννοούμε την υποβολή υποχρεωτικών φόρων που το κράτος εισπράττει. Τα έσοδα που εισπράττονται από φυσικά και νομικά πρόσωπα αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή για την οικονομία καθώς καλύπτονται οι δημόσιες δαπάνες. (Βελέντζας, I.2004).

Ο φόρος αποτελεί την αναγκαστική εισφορά στο κράτος χωρίς ιδιαίτερη αντιπαροχή. Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του φόρου είναι:

1. Αναγκαστική εισφορά στο δημόσιο
2. Καταβολή φόρου χωρίς ειδικό αντάλλαγμα
3. Αποτελεί μέσο άσκησης του κράτους για την κοινωνική και οικονομική πολιτική. Υλοποιεί τους κρατικούς σκοπούς (Φλώρος, Α. 2010)

Ο λόγος που ο φόρος επιβάλλεται είναι, ώστε να κατοχυρωθεί η λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και μετέπειτα αποτελεί μέσο εξασφάλισης δίκαιης και ίσης κατανομής των δημοσίων δαπανών ανάμεσα στους πολίτες, οι οποίοι έχουν υποχρέωση να καταβάλλουν τη δίκαιη και ίση εισφορά προς το κράτος, για να ικανοποιηθούν οι γενικές ανάγκες όπως είναι γνωστό βάση της νομοθεσίας. (Σελλάς, Σ.,1989)

Η φορολογία μάλιστα εξασφαλίζει στους δημόσιους φορείς πάνω από το 90% των εσόδων τους, κυρίως στις αναπτυγμένες χώρες. (Γεωργακόπουλος Θ. και Πάσχος Π.,2003)

Οι δημόσιες δαπάνες χωρίζονται σε αυτές που γίνονται για αγαθά και υπηρεσίες, για παράδειγμα οι δαπάνες που γίνονται για μισθούς δημοσίων υπαλλήλων, ενοίκια και όσες γίνονται για μεταβιβαστικές πληρωμές. Οι δαπάνες αυτές διαχωρίζονται α) σε

μεταβιβαστικές για τα νοικοκυριά π.χ. επιδόματα και β) μεταβιβαστικές προς επιχειρήσεις π.χ. οι επιδοτήσεις. (Γκίνογλου, Δ. 2004)

Φόρος εισοδήματος είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετήσια στις συνολικές αποδοχές τόσο των φυσικών αλλά και νομικών προσώπων. Οι αποδοχές αυτές προέρχονται από διάφορες πηγές για παράδειγμα από εργασία, ελεύθερο επάγγελμα, εκμίσθωση ακινήτων (Parkin, 2015.)

Ο Κώδικας Ν4172/2013 αναφέρει ότι ως φορολογητέο εισόδημα ορίζεται το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. από το ακαθάριστο εισόδημα.

3.1.2. Διάκριση φόρων

Έχει καθιερωθεί ένα ενιαίο φορολογικό σύστημα για την αποφυγή διαφορετικών τρόπων φορολόγησης των οικονομικών οντοτήτων. Για αυτό η φορολογία διαχωρίζεται βάση τους φόρους. Τα βασικά κριτήρια είναι:

- Διαχωρισμός άμεσοι ή έμμεσοι
- Ταξινόμηση βάση τη φορολογούσα αρχή
- Ταξινόμηση βάση την φορολογική βάση
- Διαχωρισμός σε απρόσωπους ή προσωπικούς
- Ταξινόμηση με βάση το φορολογικό συντελεστή

Ταξινόμηση βάση τη φορολογική βάση

«Φορολογική βάση λέμε το μέγεθος, με βάση το οποίο υπολογίζεται ένας φόρος. Ως φορολογική βάση χρησιμοποιείται συνήθως κάποιο οικονομικό μέγεθος, μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάποιο μη οικονομικό μέγεθος.» (Γεωργακόπουλος, Θ., 2005, σελ108). Αυτοί που έχουν ως βάση ένα οικονομικό μέγεθος χωρίζονται σε αυτούς που υποβάλλονται στα τωρινά εισοδήματα και παραγωγή και στην κατοχή ή μεταβίβαση της περιουσίας. Οι φόροι που έχουν μη οικονομικό μέγεθος είναι π.χ. οι κεφαλικοί.

Μπορούμε να αναφέρουμε ότι φορολογική βάση είναι το μέγεθος το οποίο υπολογίζεται ένας φόρος που είναι απαραίτητο να καταθέσει ο φορολογούμενος (Φλώρος, Α., 2010). Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό οι φόροι μπορούν να διακριθούν σε φόρους εισοδήματος, φόρους περιουσίας και φόρους δαπάνης ή καταναλωτικής δαπάνης.

Ταξινόμηση βάση του φορολογικού συντελεστή

Ως φορολογικό συντελεστή ορίζουμε «το ποσό του φόρου που αναλογεί σε κάθε μία μονάδα φορολογικής βάσης». (Γεωργακόπουλος, Θ., 2005,σελ109).

Οι φόροι διακρίνονται σε προοδευτικούς, αναλογικούς, αντιστρόφως προοδευτικούς

Αναλογικοί είναι αυτοί που δεν αλλάζει ο φορολογικός συντελεστής αν υπάρξει μεταβολή της φορολογικής βάσης .(λ.χ. φόροι δαπάνης)

Προοδευτικοί είναι αυτοί που αν αυξηθεί ο φορολογικός συντελεστής θα αυξηθεί η φορολογική βάση. (λ.χ. φόρος φυσικών προσώπων)

Αντίστροφα προοδευτικοί είναι αυτοί που μεταβάλλεται ο φορολογικός συντελεστής αντιστρόφως ανάλογα με τη φορολογική βάση, δηλαδή αν μειωθεί ο συντελεστής θα αυξηθεί η φορολογική βάση.

Ταξινόμηση με τη φορολογούσα αρχή

Οι φόροι διακρίνονται σε:

- i. Φόρους της κεντρικής διοίκησης
- ii. Εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση
- iii. Δημοτικοί και κοινοτικοί φόροι

Ταξινόμηση απρόσωπους ή προσωπικούς

Προσωπικοί είναι εκείνοι οι οποίοι έχουν εξάρτηση από το μέγεθος της φορολογικής βάσης αλλά και από τα δεδομένα του ίδιου του φορολογούμενου. Αντίθετα απρόσωποι είναι αυτοί που δεν υπολογίζουν καθόλου τα στοιχεία του φορολογούμενου για να μετρηθεί ο φόρος.

Διαχωρισμός άμεσους ή έμμεσοι

Βάση του διαχωρισμού οι άμεσοι φόροι δε μπορούν να μεταθετεθούν σε άλλους ιδιώτες. Θεωρούνται εκείνοι που επιβάλλει η φορολογική αρχή. Παραδείγματα τέτοιων φόρων είναι: α) φόρος εισοδήματος, β) φόρος κληρονομιάς, γ) ενιαίος φόρος ακινήτων. Αντίθετα, στους έμμεσους μπορεί να μεταθέσει ένα μέρος ή το σύνολο του φόρου σε άλλους ιδιώτες. Παραδείγματα αυτών ο ΦΠΑ, φόροι κατανάλωσης, οι δασμοί.

Οι Αντωνόπουλος, Δ., Κατούδης, Η. (2006) αναφέρουν ότι το εισόδημα διαχωρίζεται ανάλογα με την πηγή προέλευσης του ως εξής:

1. Εισόδημα από ακίνητα
2. Εισόδημα από κινητές αξίες
3. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις
4. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις
5. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες
6. Εισόδημα από ελευθέρων επαγγελματιών και κάθε άλλης πηγής

3.1.3.Μετακύλιση Φόρων

Με τον όρο αυτό εννοούμε τη μεταφορά του φόρου από τον ιδιωτικό τομέα σε ένα άλλο ιδιώτη. Η μετακύλιση μπορεί να συμβεί με προσαρμογή των κανόνων που πρέπει να καταβάλει για να έχει σχέσεις με άλλους φορείς κυρίως στον ιδιωτικό τομέα.

Η μετακύλιση διακρίνεται σε προς τα μπρος και προς τα πίσω. Προς τα μπρος έχουμε όταν ο τελικός καταναλωτής είναι αυτός που πληρώνει τελικά το φόρο. Από τη άλλη πλευρά προς τα πίσω συμβαίνει όταν μειώνεται τα κέρδη ή οι μισθοί των ατόμων που έχουν τους παραγωγικούς συντελεστές.

3.1.4. Λειτουργίες Φόρων

Οι βασικές λειτουργίες των φόρων διακρίνονται σε:

- Ταμειυτικές
- Οικονομικές
- Κοινωνικό-πολιτικές

Η ταμειυτική λειτουργία αποτελεί τη βασικότερη λειτουργία. Οι φόροι αποτελούν ένα τρόπο να μετατίθενται από τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες στο κράτος και ειδικότερα στο δημόσιο τομέα χρήματα, για να παρέχουν στη κοινωνία και τους πολίτες υπηρεσίες

Η οικονομική λειτουργία περιγράφει τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της οικονομικής πολιτικής.

Η κοινωνικοπολιτική αναφέρεται στα μέσα τα οποία συμβάλλουν ώστε να καλυτερεύσει ο τρόπος ο οποίος διανέμεται το εισόδημα και γενικότερα ο πλούτος. (Γεωργακόπουλος,Θ. 2005)

3.1.5. Αρχές φορολογίας

Αρχή της φορολογικής και της νομικής ισότητας των πολιτών, η ομοιόμορφη μεταχείρισή τους από την πλευρά του κράτους «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους» Άρθρο 4, παράγραφος 5.

Αρχή της βεβαιότητας του φόρου, (άρθρο 78, παρ. 2): «Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου, κατά το οποίο επιβλήθηκε». Η αρχή αυτή μας διδάσκει ότι ο φόρος πρέπει να είναι γνωστός εκ των προτέρων, τόσο ως προς την ύπαρξή του και τον τρόπο επιβολής του, όσο και ως προς το ύψος και μέγεθός του. Υπογραμμίζεται ότι για την «επιτυχία» αυτού του κανόνα, θα πρέπει ο φορολογικός νόμος να είναι σταθερός, να μην εμφανίζονται διάφορες μεταβολές του, κατά το δοκούν και ασφαλώς αυτές, να μην επιβάλλουν αναδρομική φορολογία.

Αρχή της προσφορότητας του φόρου. Η αρχή αυτή προσδιορίζει την καταβολή του φόρου με όσο το δυνατόν μικρότερο διαχειριστικό κόστος και όχληση του υπόχρεου. Υλοποιείται στην εποχή μας, μέσω της ανάπτυξης των ηλεκτρονικών υποδομών και της διαδικτυακής επικοινωνίας

Αρχή του ευχερούς ελέγχου της επιβαλλόμενης φορολογίας, δηλαδή ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, θα πρέπει να κατέχει τα απαραίτητα νομικά όπλα, μέσω των οποίων να είναι σε θέση αδαπάνως, να αμύνεται κατά των τυχόν λαθών, παραλείψεων ή αυθαιρεσιών της φορολογικής αρχής. Να μην φοβάται, να υποβάλλει ένστασή ή και προσφυγή, αναλογιζόμενος βέβαια ότι το κόστος αυτό θα του στερήσει την οικονομική ωφέλεια της όποιας επιτυχούς έκβασης της υπόθεσης.

Αρχή της απλότητας του φόρου, τόσο το αντικείμενο του φόρου, όσο και ο υπολογισμός, αλλά και η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης αυτού να χαρακτηρίζονται από απλότητα και κυρίως σαφήνεια, χωρίς να αφήνουν περιθώρια παρερμηνειών, από τους υπόχρεους φορολογούμενους και από τα ελεγκτικά όργανα της πολιτείας. Ο νόμος πρέπει να είναι σαφής.

Αρχή της αποφυγής της διπλής φορολογίας, ίσως η πλέον καταπατημένη αρχή, αφού πλείστοι φόροι επιβάλλονται επί άλλων φόρων, χωρίς καν να τηρούνται τα προσχήματα και με την διαρκή αιτιολογία των έκτακτων δημοσιονομικών καταστάσεων και αναγκών. (Σγουρινάκης, Ν. 2012)

Διπλή φορολόγηση

Στο Άρθρο 12 Ορισμοί (Άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1852) αναφέρεται ότι «διπλή φορολογία» είναι η επιβολή από την Ελλάδα και ένα ή περισσότερα από τα άλλα κράτη μέλη φόρων που καλύπτονται από ΣΑΔΦ ή Σύμβαση επί του ίδιου φορολογητέου εισοδήματος ή κεφαλαίου, εφόσον αυτή επιφέρει: α) πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση, β) αύξηση των φορολογικών υποχρεώσεων, ή γ) διαγραφή ή μείωση των ζημιών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό με τα φορολογητέα κέρδη.

Ο Neumayer, E.(2007) υποστηρίζει ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες επενδύουν χρόνο και πόρους για να διαπραγματευτούν και να συνάψουν συμβάσεις διπλής φορολογίας με τις ανεπτυγμένες χώρες. Αποδέχονται επίσης την απώλεια φορολογικών εσόδων, δεδομένου ότι τέτοιες συνθήκες συνήθως ευνοούν τη φορολόγηση που βασίζεται από πηγές. Αυτό σημαίνει ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να εισπράξουν μόνο φορολογικά έσοδα από ξένους επενδυτές σε περιορισμένο βαθμό. Σημειώνεται ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες αποτελούν καθαρούς εισαγωγείς κεφαλαίων. Οι αναπτυσσόμενες χώρες με περισσότερες συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολόγησης με μεγάλα εξαγωγικά κεφαλαία. Οι ανεπτυγμένες χώρες επωφελούνται από το υψηλότερο συνολικό απόθεμα ΑΞΕ και μερίδιο αποθεμάτων και λαμβάνουν περισσότερες εισροές ΑΞΕ καθώς και υψηλότερο μερίδιο εισροών. Ωστόσο, οι συμβάσεις αυτές είναι αποτελεσματικές μόνο στην ομάδα των αναπτυσσόμενων χωρών μεσαίου και όχι χαμηλού εισοδήματος.

3.2. Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας

Στο κεφάλαιο αυτό θα ασχοληθούμε το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και οντοτήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4174/2013 και την έκθεση της λογιστικής εταιρία ΕΦΜ.

Χρειάζεται να γίνουν κάποιες διευκρινήσεις. Στις έννοιες νομικό πρόσωπο και νομική οντότητα ο Κώδικας αναφέρει ότι:

- «νομικό πρόσωπο» νοείται: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή και κάθε ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα
- «νομική οντότητα» νοείται: κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα, σωματείο ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου

Θα αναφερθούμε στις έννοιες μέρισμα, τόκος, δικαιώματα όπως αναφέρονται στο Ν.4172/2013.

Με τον όρο «μερίσματα» εννοούμε το εισόδημα που προκύπτει από μετοχές, ιδρυτικούς τίτλους, ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη τα οποία δεν αποτελούν απαιτήσεις από οφειλές (χρέη), καθώς και το εισόδημα από άλλα εταιρικά δικαιώματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα μερίδια, οι μερίδες συμπεριλαμβανομένων των προμερισμάτων και μαθηματικών αποθεματικών, οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων, οι διανομές των κερδών από κάθε είδους νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, καθώς και κάθε άλλο συναφές διανεμόμενο ποσό.

Ο όρος «τόκοι» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελημάτων (premiums), των συμφωνιών επαναγοράς (repos/ reverse repos) και ανταμοιβών τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα.

Ο όρος «δικαιώματα» σημαίνει το εισόδημα που αποκτάται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικού, καλλιτεχνικού ή επιστημονικού έργου, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών, μαγνητοταινιών για ραδιοφωνικές εκπομπές και αναπαραγωγής βιντεοκασετών, λογισμικού για εμπορική εκμετάλλευση ή προσωπική χρήση, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, προνομιών, σχεδίων ή υποδειγμάτων, σχεδιαγραμμάτων, απόρρητων χημικών τύπων ή μεθόδων κατεργασίας ή σε αντάλλαγμα πληροφοριών που αφορούν βιομηχανική, εμπορική ή επιστημονική πείρα, οι πληρωμές για τη χρήση βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού, για τη χρήση τεχνικών μεθόδων παραγωγής, τεχνικής ή τεχνολογικής βοήθειας, τεχνογνωσίας (knowhow, αποτελεσμάτων ερευνών, αναδημοσίευσης άρθρων και μελετών, καθώς και οι πληρωμές για συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά μέσω δικτύων πληροφορικής σε βάση δεδομένων επίλυσης προβλημάτων, την ηλεκτρονική λήψη (downloading) λογισμικού ηλεκτρονικού υπολογιστή, ακόμα και στην περίπτωση που τα εν λόγω προϊόντα αποκτώνται για προσωπική ή επαγγελματική χρήση του αγοραστή, την εκμίσθωση βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού και εμπορευματοκιβωτίων και λοιπών συναφών δικαιωμάτων.

3.2.1. Φορολογία Νομικών Προσώπων

Τα Νομικά Πρόσωπα φορολογούνται για τα κέρδη που προκύπτουν στην Ελλάδα αλλά και για το παγκόσμιο εισόδημά τους, ενώ σε περίπτωση που έχουν καταβάλλει φόρο στην αλλοδαπή, αυτός συμψηφίζεται με τον φόρο που θα προκύψει στην Ελλάδα.

Υπάρχει, όμως, σοβαρό ενδεχόμενο, η έδρα του Νομικού προσώπου να είναι εκτός Ελλάδος, αλλά η Φορολογική Διοίκηση να κρίνει ότι αυτό γίνεται για λόγους φοροδιαφυγής (π.χ. όταν η άσκηση διοίκησης γίνεται στην Ελλάδα), με συνέπεια, το

σύνολο του εισοδήματος που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή, να φορολογηθεί και στην Ελλάδα. Τα νομικά πρόσωπα που παρουσιάζονται από τη φορολογική διοίκηση είναι τα παρακάτω (Σταματόπουλος, Δ., et al 2015):

- I. Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.)
- II. Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε. (εκτός τραπεζών)
- III. Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών
- IV. Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς
- V. Κοινοπραξίες προσωπικών εταιρειών
- VI. Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)
- VII. Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)
- VIII. Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, σωματεία και ιδρύματα
- IX. Τράπεζες
- X. Λοιπές νομικές οντότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται ανωτέρω

Ο Κώδικας αναφέρει ότι από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται:

1. Οι φορείς γενικής κυβέρνησης με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου. Για τους σκοπούς του προηγούμενου εδαφίου στους φορείς γενικής κυβέρνησης δεν περιλαμβάνονται οι κεφαλαιουχικές εταιρείες, εκτός από αυτές στις οποίες το κράτος ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου συμμετέχει με ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%).
2. Η τράπεζα της Ελλάδος.
3. Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), που είναι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή ή σε άλλο κράτος μέλος της ευρωπαϊκής ένωσης ή του ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου.
4. Οι διεθνείς οργανισμοί, υπό τον όρο ότι η απαλλαγή από το φόρο προβλέπεται βάσει διεθνούς συμβάσεως που έχει κυρωθεί στην ημεδαπή ή τελεί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.
5. Το ταμείο αξιοποίησης ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου Α.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία που το διέπει.

6. Οι σχολικές επιτροπές και οι σχολικές εφορείες μειονοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

3.2.2. Προσδιορισμός Κερδών

Για να προκύψουν τα κέρδη, αφαιρούνται από τα έσοδα:

1. Τα έξοδα που έχουν πραγματοποιηθεί προς το συμφέρον της επιχείρησης.
2. Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (με προϋποθέσεις, προσαυξάνουν τα έξοδα κατά 30%).
3. Οι αποσβέσεις.
4. Το Κόστος Πωληθέντων εμπορευμάτων ή προϊόντων (προηγείται αποτίμηση των εμπορευμάτων ή προϊόντων).
5. Οι επισφαλείς απαιτήσεις (για να θεωρηθούν έξοδα, πρέπει να πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις).
6. Οι ζημιές, οι οποίες μεταφέρονται για συμψηφισμό με τα κέρδη, για τα επόμενα 5 φορολογικά έτη.

3.2.3. Φορολογικός Συντελεστής

Τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 28%¹. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών, φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).

Οποιαδήποτε έσοδα εισρέουν στην επιχείρηση (μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα) φορολογούνται με 29%. Αν έχει παρακρατηθεί φόρος για αυτά τα έσοδα, τότε αυτός συμψηφίζεται με το φόρο που θα πληρωθεί.

3.2.4. Προκαταβολή Φόρου

Σύμφωνα με τη δήλωση που υποβάλλει το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα όπως αναφέρεται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας προκύπτει η προκαταβολή φόρου και βεβαιώνεται ποσό ίσο με ένα ποσοστό του φόρου που προέρχεται για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του φορολογικού έτους (Παύλου, Χ. και Γκούρλιας, Ι., 2015)

Η προκαταβολή βεβαιώνεται στο 100% του ποσού του φόρου εισοδήματος, αφού πρώτα έχει αφαιρεθεί οποιοδήποτε ποσό παρακράτησης φόρου.

¹ Ο φορολογικός συντελεστής για το φορολογικό έτος 2019 μειώθηκε στο 24%.

Για νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις, η προκαταβολή υπολογίζεται στο 50% του φόρου εισοδήματος για τις 3 πρώτες χρήσεις (εξαιρούνται τα νομικά πρόσωπα που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση).

3.2.5. Παρακράτηση Φόρου (Άρθρο 64 ν.4172/2013)

Κάθε νομικό πρόσωπο υποχρεούται να παρακρατεί φόρο στις πληρωμές που πραγματοποιεί και αφορούν:

Πίνακας 1 Παρακράτηση φόρου

Είδος πληρωμής	Συντελεστής παρακράτησης
Μερίσματα	15%
Τόκοι	15%
Δικαιώματα (Royalties)	20%
Αμοιβές διοίκησης & συμβουλευτικές υπηρεσίες	20%
Εργολαβικές αμοιβές	3%
Περιοδικά καταβαλλόμενο ασφάλισμα*	15%
Εφάπαξ ποσό ασφαλίσματος έως 40.000,00 €*	10%
Εφάπαξ ποσό ασφαλίσματος άνω των 40.000,00 €*	20%
Υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο	15%

*Οι συντελεστές αυξάνονται κατά 50% δε περίπτωση είσπραξης πρόωρης εξαγοράς.

Πηγή: EFM, Φορολογία Νομικών Προσώπων

Σε περίπτωση κατά την οποία οι πληρωμές γίνονται σε φορολογικό κάτοικο αλλοδαπής, τότε οι συντελεστές παρακράτησης προβλέπονται από τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, οι οποίες έχουν υπογραφεί μεταξύ της Ελλάδας και του κράτους στο οποίο έχει έδρα ο δικαιούχος της πληρωμής.

3.2.6. Υποβολή Και Απόδοση Φόρων

Η εξόφληση των φόρων γίνεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 2 Εξόφληση φόρου

Είδος φόρου	Εξόφληση φόρου
Φόρος μερισμάτων	Με Γ.Σ. 30/6, εξόφληση έως 30/9
Φόρος τόκων	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος δικαιωμάτων	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος Μισθωτών υπηρεσιών	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος από επιχειρηματική δραστηριότητα	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος εργολάβων	Έως την τελευταία ημέρα του 2ου μήνα από την ημερομηνία της πληρωμής
Φόρος εισοδήματος	Η 1η δόση με την υποβολή στις 30/6, οι υπόλοιπες 6 ανά μήνα η κάθε δόση

Πηγή: EFM, Φορολογία Νομικών Προσώπων

3.2.7. Ενδοομιλικές Συναλλαγές

3.2.7.1. Απαλλαγή Φόρου Εισοδήματος Στα Ενδοομιλικά Μερίσματα

Το Νομικό πρόσωπο που έχει έδρα την Ελλάδα και εισπράττει ενδοομιλικά μερίσματα, τα απαλλάσσει από το φόρο εισοδήματος εφόσον αυτός που τα καταβάλλει:

- Είναι εταιρεία της Ε.Ε., και αναφέρεται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α΄ της Οδηγίας 2011/96/ΕΕ.(Αφορά τη μορφή των επιχειρήσεων κρατών μελών ΕΕ).
- Είναι φορολογικός κάτοικος κράτους της Ε.Ε και δεν θεωρείται κάτοικος τρίτου κράτους εκτός ΕΕ κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας.
- Υπόκειται στη φορολογία κράτους της Ε.Ε. και αυτός που τα εισπράττει:
 - i. Κατέχει ποσοστό τουλάχιστον 10% της αξίας ή πλήθους ή βασικού κεφαλαίου ή δικαιωμάτων ψήφου του νομικού προσώπου του Μετοχικού Κεφαλαίου του νομικού προσώπου που διανέμει.

- ii. Διακρατείται το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

3.8. Απαλλαγή Φόρου Παρακράτησης Σε Ορισμένες Ενδοομιλικές Πληρωμές

3.8.1. Απαλλαγή Φόρου Μερισμάτων (Άρθρο 63 ν. 4172/2013)

Δεν παρακρατείται φόρος σε πληρωμές μερισμάτων, όταν το Νομικό πρόσωπο που εισπράττει:

- A. Κατέχει ποσοστό τουλάχιστον 10% της αξίας του Μετοχικού Κεφαλαίου του νομικού προσώπου που διανέμει.
- B. Διατηρεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής ή κατοχής μεριδίων ή μετοχών για τουλάχιστον 24 μήνες.
- C. Είναι εταιρεία της Ε.Ε., και αναφέρεται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α΄ της Οδηγίας 2011/96/ΕΕ και
 - i. Είναι φορολογικός κάτοικος κράτους της Ε.Ε σύμφωνα με τη νομοθεσία και δε θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου.
 - ii. Υπόκειται στη φορολογία κράτους της Ε.Ε.

3.8.2. Απαλλαγή Φόρου Σε Τόκους & Δικαιώματα (Royalties)

Δεν παρακρατείται φόρος σε πληρωμές τόκων και δικαιωμάτων, όταν το Νομικό πρόσωπο που εισπράττει:

- I. Κατέχει ποσοστό τουλάχιστον 25% της αξίας του Μετοχικού Κεφαλαίου του νομικού προσώπου που πληρώνει.
- II. Διατηρεί το ελάχιστο ποσοστό ή κατοχής μετοχής ή μεριδίου ή συμμετοχής για τουλάχιστον 24 μήνες.
- III. Είναι εταιρεία της Ε.Ε., και αναφέρεται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α΄ της Οδηγίας 2011/96/ΕΕ.
 - a. Είναι φορολογικός κάτοικος κράτους της Ε.Ε σύμφωνα με τη νομοθεσία και δε θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου.
 - b. Υπόκειται στη φορολογία κράτους της Ε.Ε.

Σε περίπτωση κατά την οποία, φορολογικός κάτοικος Ελλάδας πληρώνει μερίσματα, τόκους ή δικαιώματα και το ποσοστό 10% των μετοχών διακρατείται για χρονικό

διάστημα μικρότερο των 24 μηνών, μπορεί να μην παρακρατήσει φόρο, εφόσον καταθέσει εγγυητική επιστολή στην Φορολογική Αρχή. (Άρθρο 63)

3.9. Αρχή Των Ίσων Αποστάσεων – Τεκμηρίωση Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Οι ενδοομιλικές πωλήσεις θα πρέπει να γίνονται σε τιμές στις οποίες πωλούνται και τα προϊόντα ή υπηρεσίες του ανταγωνισμού (αρχή των ίσων αποστάσεων). Αν αυτό δεν συμβαίνει, τότε οι ενδοομιλικές συναλλαγές θα πρέπει να τεκμηριωθούν βάσει διεθνώς παραδεκτών μεθόδων. Σε κάθε περίπτωση οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε ομίλους, υποβάλλουν Συνοπτικό Πίνακα Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών έως 30 Απριλίου του επόμενου έτους, εφόσον οι συναλλαγές υπερβαίνουν τα:

- 100.000 € αθροιστικά, εάν ο κύκλος εργασιών της υπόχρεης επιχείρησης για το συγκεκριμένο φορολογικό έτος δεν υπερβαίνει τα 5.000.000 €, ή
- 200.000€ αθροιστικά, εάν ο κύκλος εργασιών της υπόχρεης επιχείρησης για το συγκεκριμένο φορολογικό έτος υπερβαίνει τα 5.000.000 €.

Οι υπόχρεες επιχειρήσεις πρέπει να τεκμηριώνουν όλες τις ενδοομιλικές τους συναλλαγές ανεξαρτήτου αξίας. Από την υποχρέωση τεκμηρίωσης εξαιρούνται τα γραφεία του Ν.3427/2005 (ο οποίος τροποποίησε το Ν.89/1967), οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία καθώς και τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος βάσει του Ν.4172/2013 ή ειδικών διατάξεων νόμου.

Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης συνοδεύεται από το Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών που υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Ο Βασικός Φάκελος μπορεί να τηρείται στα Αγγλικά, και μεταφράζεται στα Ελληνικά εάν ζητηθεί από τη φορολογική αρχή, εντός 30 ημερών από το σχετικό αίτημα. Ο Ελληνικός Φάκελος πρέπει να τηρείται στα Ελληνικά (KPMG, 2017)

3.10. Υποκεφαλαιοδότηση

Η υποκεφαλαιοδότηση (thin capitalization) αναφέρεται στην περίπτωση που μία εταιρεία χρηματοδοτείται μέσω ενός σχετικά υψηλού επιπέδου δανεισμού σε σχέση με

το επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων της. Σκοπός των κανόνων υποκεφαλαιοδότησης, είναι ο περιορισμός του ποσού των εκπιπόμενων τόκων, στο τριάντα τοις εκατό (30%) των κερδών προ τόκων φόρων και αποσβέσεων (EBITDA), σύμφωνα με το άρθρο 49 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.(PWC, 2019)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο Φορολογικό Σύστημα Κύπρου

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται το φορολογικό σύστημα της Κύπρου, τα είδη φόρου, οι εξαιρέσεις και απαλλαγές.

Η Δημοκρατία της Κύπρου, κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στην Ανατολική Μεσόγειο Θάλασσα, βρίσκεται στα ανατολικά της Ελλάδας, νότια της Τουρκίας, δυτικά του Ισραήλ και του Λιβάνου και βόρεια της Αιγύπτου. Μια πρώην Βρετανική αποικία, η Κύπρος είναι ανεξάρτητο κράτος από το 1960. Η Δημοκρατία είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 1η Μαΐου 2004. Η Κύπρος υιοθέτησε το ευρώ ως εθνικό νόμισμά της την 1η Ιανουαρίου 2008.

Η Κύπρος έχει μια ανοικτή οικονομία της αγοράς με θετική ανάπτυξη που κυριαρχείται από τον τομέα των υπηρεσιών, που περιλαμβάνει κυρίως τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τον τουρισμό και την ακίνητη περιουσία.

4.1. Φορολογία εισοδήματος εταιριών

4.1.1. Επιβολή φόρου

Εταιρεία που είναι φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας, φορολογείται πάνω στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές τόσο εντός όσο και εκτός της Δημοκρατίας. Εταιρεία που δεν είναι φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας, φορολογείται μόνο πάνω στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές εντός της Δημοκρατίας.

4.1.2. Φορολογική κατοικία

Εταιρεία φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας είναι εταιρεία της οποίας ο έλεγχος και η διεύθυνση ασκείται στη Δημοκρατία.

4.1.3. Συντελεστής εταιρικού φόρου

Ο βασικός συντελεστής φόρου εισοδήματος για εταιρείες είναι 12,5%

4.1.4.Απαλλαγές

Πίνακας 3 Απαλλαγών

Εισόδημα	Απαλλαγή
Μερίσματα	Όλα
Τόκοι, εκτός από τόκους που αποκτούνται από τη συνήθη διεξαγωγή μιας επιχείρησης ή που συνδέονται στενά με τη συνήθη διεξαγωγή της επιχείρησης	Όλοι
Κέρδη που προκύπτουν από συναλλαγματικές διαφορές εκτός από συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την εμπορία συναλλάγματος και σχετικών παραγώγων	Όλα
Κέρδη που προκύπτουν από διάθεση Τίτλων	Όλα
Όφελος, πλεόνασμα ή κέρδος το οποίο προκύπτει από Αναδιάρθρωση	Μέχρι και όλα
Κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση που διατηρείται στο εξωτερικό (με προϋποθέσεις)	Όλα
Ενοίκια από διατηρητέα οικοδομή (με προϋποθέσεις)	Όλα
Εισόδημα εταιρία που δραστηριοποιείται στη Δημοκρατία στο τομέα της οπτικοακουστικής βιομηχανίας. (Με προϋποθέσεις)	Μέχρι 50%

Πηγή: Cyprus: Tax Facts 2019

4.1.5. Εκπιπόμενες Δαπάνες

Έξοδα που έγιναν εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά για την κτήση εισοδήματος αφαιρούνται για σκοπούς υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

Πίνακας 4 Εκπιπόμενες δαπάνες

Έξοδο	Εκπίπτουν
Τόκοι για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση Νοητός τόκος επί νέων κεφαλαίων	Όλοι Μέχρι του φορολογητέου εισοδήματος που προκύπτει από περιουσιακά στοιχεία τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από τα νέα κεφάλαια
Δαπάνες για συντήρηση διατηρητέας οικοδομής (με προϋποθέσεις)	Ανάλογα με το εμβαδόν της οικοδομής
Δωρεές σε εγκεκριμένα φιλανθρωπικά ιδρύματα	Όλες
Δωρεές σε πολιτικά κόμματα (με προϋποθέσεις)	Μέχρι €50.000
Κέρδη που προκύπτουν από εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων	Μέχρι και 80%
Κέρδη που προκύπτουν από διάθεση άυλων περιουσιακών στοιχείων	Μέχρι και όλα
Εισφορές εργοδότη σε εγκεκριμένα ταμεία πάνω στους μισθούς των εργοδοτούμενων	Όλες
Δαπάνες για επιστημονικές έρευνες περιλαμβανομένης της έρευνας και της ανάπτυξης οι οποίες διενεργούνται από μικρές και μεσαίες καινοτόμες επιχειρήσεις	Όλες
Δαπάνες για κινηματογραφική υποδομή και απόκτηση τεχνολογικού εξοπλισμού (με προϋποθέσεις)	Μέχρι 20%

4.1.6. Δαπάνες που δεν εκπίπτουν

Τα πιο κάτω δεν εκπίπτουν για σκοπούς υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος:

Πίνακας 5 Μη εκπιπόμενων δαπανών

Έξοδα	Δεν Εκπίπτουν
Έξοδα που δεν έγιναν εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά για κτήση εισοδήματος	Όλα
Έξοδα που δεν υποστηρίζονται από κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία	Όλα
Έξοδα επιχειρηματικής ψυχαγωγίας	Πέραν του 1% των ακαθάριστων Εσόδων ή των €17.086 (οποιοδήποτε είναι μικρότερο)
Έξοδα ιδιωτικού μηχανοκίνητου οχήματος	Όλοι
Τόκοι που αναλογούν ή λογίζονται ότι αναλογούν στο κόστος αγοράς ιδιωτικού μηχανοκίνητου οχήματος ανεξάρτητα αν χρησιμοποιείται στην επιχείρηση ή όχι ή οποιουδήποτε άλλου περιουσιακού στοιχείου που δεν χρησιμοποιείται στην επιχείρηση. Η διάταξη αυτή σταματά να εφαρμόζεται μετά την πάροδο επτά ετών από την ημερομηνία αγοράς του σχετικού περιουσιακού στοιχείου	Όλοι
Υπερβαίνον Κόστος Δανεισμού (ΥΚΔ) το οποίο ξεπερνά το 30% του φορολογητέου εισοδήματος προ τόκων, φόρων, αφαιρέσεων και προσθέσεων αναφορικά με στοιχεία πάγιου ενεργητικού καθώς και άυλων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση	Μέχρι και όλοι
Μισθοί που παρέχονται εντός του φορολογικού έτους, επί των οποίων οι εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών	Όλοι

Ασφαλίσεων και σε άλλα εγκεκριμένα ταμεία δεν καταβάλλονται στο έτος στο οποίο οφείλονται.

Πηγή: Cyprus: Tax Facts 2019

Τόκοι για απόκτηση μετοχών εξ' ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα εξαρτημένης εταιρείας δεν περιορίζονται, νοουμένου ότι στα περιουσιακά στοιχεία της άμεσα ή έμμεσα εξαρτημένης εταιρείας δεν περιλαμβάνονται περιουσιακά στοιχεία που δεν χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση. Σε περίπτωση που η εξαρτημένη εταιρεία κατέχει περιουσιακά στοιχεία που δεν χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, οι τόκοι που αντιστοιχούν στο ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων που δεν χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, δεν θα εκπίπτονται. Η πρόνοια αυτή ισχύει για την απόκτηση μετοχών από την 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά.

Σε περίπτωση που οι πιο πάνω εισφορές (συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε επιβαρύνσεων και τόκων) καταβάλλονται πλήρως εντός δύο ετών από την τελευταία ημέρα που οφείλονται, τότε οι εισφορές και οι μισθοί θα εκπίπτουν το φορολογικό έτος στο οποίο καταβάλλονται.

4.2.Εισόδημα από δραστηριότητες που σχετίζονται με φυσικούς πόρους

Το ακαθάριστο ποσό ή άλλο εισόδημα που αποκτάται από πηγές εντός της Δημοκρατίας, από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο δεν είναι κάτοικος της Δημοκρατίας, το οποίο δεν πηγάζει από μόνιμη εγκατάσταση στη Δημοκρατία, ως αντιπαροχή για υπηρεσίες που ασκούνται στη Δημοκρατία αναφορικά με την εξόρυξη, εξερεύνηση ή εκμετάλλευση της υφαλοκρηπίδας, του υπεδάφους ή των φυσικών πόρων, καθώς και την εγκατάσταση και εκμετάλλευση αγωγών και άλλων εγκαταστάσεων στο έδαφος, στο βυθό της θάλασσας ή πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 5% (εκτός εάν η σχετική σύμβαση για αποφυγή διπλής φορολογίας προβλέπει χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή).

4.3 Καταβολή του φόρου

Ο φόρος που παρακρατείται από πληρωμές, σε πρόσωπο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα.

Σε περίπτωση μη καταβολής του φόρου που παρακρατείται μέσα στη χρονική περίοδο που αναφέρεται πιο πάνω, καταβάλλεται πέραν του τόκου και χρηματική επιβάρυνση 5% επί του οφειλομένου φόρου.

4.4. Εκπτώσεις Ετήσιας Φθοράς

Οι εκπτώσεις ετήσιας φθοράς, υπολογίζονται ως ποσοστό πάνω στο κόστος αγοράς του στοιχείου πάγιου ενεργητικού που χρησιμοποιείται στην επιχείρηση και αφαιρούνται από το φορολογητέο εισόδημα.

Πίνακας 6 Εκπτώσεις φόρου μηχανημάτων

Μηχανήματα και εγκαταστάσεις	Συντελεστής
Ελκυστήρες, εκσκαφείς όλων των τύπων και μεγεθών, μπουλντόζες, αυτοκινούμενα μηχανήματα φορτοεκφόρτωσης και βαρέλια πετρελαιοειδών	25%
Αυτοκίνητα όλων των τύπων εκτός από ιδιωτικά αυτοκίνητα σαλούν	20%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές (hardware) και λειτουργικά προγράμματα (operating software)	20%
Προγράμματα εφαρμογής ηλεκτρονικών υπολογιστών (application software)	
μέχρι €1.709	100%
πάνω €1.709	33 1/3%
Γεωργικά μηχανήματα και εργαλεία, κομπρεσέρ, μηχανήματα ψεκασματος*	15%
Διατρήσεις, βιομηχανικά χαλιά, συσκευές βίντεο, τηλεοράσεις*	10%
Οποιαδήποτε άλλα μηχανήματα ή εγκαταστάσεις*	10%
Έπιπλα και σκεύη*	10%

*Σημείωση: Αν αγοράστηκαν μεταξύ 2012 – 2018 20%

Πηγή: Cyprus: Tax Facts 2019

Πίνακας 7 Έκπτωση φόρου κτιρίων

Κτίρια	Συντελεστής
Μεταλλικός σκελετός θερμοκηπίων	10%
Ξύλινος σκελετός θερμοκηπίων	33 1/3%
Βιομηχανικά, γεωργικά και ξενοδοχειακά**	4%
Εμπορικά κτίρια	3%

**Σημείωση: Βιομηχανικά και ξενοδοχειακά κτίρια που αγοράστηκαν μεταξύ 2012-2018 με 7%

Πίνακας 8 Έκπτωση φόρου εργαλείων

Εργαλεία	Συντελεστής
Γενικά όλα τα εργαλεία	33 1/3%

Πηγή: Cyprus: Tax Facts 2019

Πίνακας 9 Έκπτωση φόρου εξειδικευμένων στοιχείου παγίου ενεργητικού

Εξειδικευμένα» στοιχεία	πάγιου	Συντελεστής
Τεθωρακισμένα οχήματα (τα οποία χρησιμοποιούνται από επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφάλειας)		20%
Μηχανοκίνητα κότερα (Motor yachts)		6%
Ανεμογεννήτριες (στο κόστος απόκτησης περιλαμβάνεται το κόστος εγκατάστασης μειωμένο με οποιοδήποτε ποσό επιδότησης έχει ληφθεί)		10%
Φωτοβολταϊκά συστήματα (στο κόστος απόκτησης περιλαμβάνεται και το κόστος εγκατάστασης μειωμένο με οποιοδήποτε ποσό επιδότησης έχει ληφθεί)		10%
Καινούργια αεροπλάνα		8%
Καινούργια ελικόπτερα		8%
Εξειδικευμένα μηχανήματα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών (π.χ. Locomotive engines, Ballast wagon, container wagon και		20%

Πίνακας 10 Έκπτωση φόρου άυλων περιουσιακών

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Συντελεστής
Άυλα περιουσιακά στοιχεία με κάποιες εξαιρέσεις	5%-100%

Πηγή: Cyprus: Tax Facts 2019

4.5. Κέρδη από Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

4.5.1. Καθεστώς φορολόγησης που εφαρμόζεται μέχρι 30 Ιουνίου 2021

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του παλιού καθεστώτος τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία εμπίπτουν στις πρόνοιες αυτού του καθεστώτος φορολόγησης περιλαμβάνουν τα άυλα περιουσιακά στοιχεία όπως αυτά ορίζονται στον περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Νόμο, στον περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμο και στον περί Εμπορικών Σημάτων Νόμο.

Για σκοπούς υπολογισμού του φορολογητέου κέρδους, από το κέρδος που πηγάει από την εκμετάλλευση των άυλων περιουσιακών στοιχείων καθώς και από το κέρδος πώλησης τους, λογίζεται ως εκπιπτόμενη δαπάνη το 80% του καθαρού κέρδους.

Οποιοδήποτε κέρδος κεφαλαιουχικής φύσεως από την πώληση τέτοιου άυλου περιουσιακού στοιχείου από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο δεν επωφελήθηκε των διατάξεων του προηγούμενου καθεστώτος απαλλάσσεται από το φόρο.

Το καθαρό κέρδος υπολογίζεται μετά την αφαίρεση από το εισόδημα που προέρχεται από την εκμετάλλευση ή/και την πώληση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, των άμεσων εξόδων για την κτήση του εισοδήματος αυτού, καθώς και την έκπτωση για ετήσια φθορά, που ισούται με το 20% της κεφαλαιουχικής δαπάνης για ανάπτυξη απόκτηση του άυλου περιουσιακού στοιχείου.

Στις περιπτώσεις όπου δημιουργείται φορολογητέα ζημιά, μόνο το 20% της ζημιάς δύναται να συμψηφιστεί με άλλα κέρδη ή να μεταφερθεί στα επόμενα έτη.

Πρόσωπο δύναται για κάθε φορολογικό έτος να αποποιείται ολόκληρη ή μέρους της έκπτωσης που χορηγείται.

Σημείωση: Οι πιο πάνω πρόνοιες δύνανται να εφαρμόζονται μέχρι και τις 30 Ιουνίου 2021, σε άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία ενέπιπταν στο καθεστώς αυτό πριν τις 2 Ιανουαρίου 2016, ή σε συγκεκριμένα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά την περίοδο 2 Ιανουαρίου 2016 – 30 Ιουνίου 2016.

4.5.2 Καθεστώς φορολόγησης που εφαρμόζεται από 1 Ιουλίου 2016

Οι πρόνοιες του νέου καθεστώτος ισχύουν από την 1 Ιουλίου 2016 Άυλο περιουσιακό στοιχείο το οποίο αποκτήθηκε, αναπτύχθηκε ή αξιοποιήθηκε από πρόσωπο στα πλαίσια άσκησης επιχείρησης και το οποίο αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία εξαιρουμένης πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζεται με προβολή (marketing) και το οποίο είναι αποτέλεσμα δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης και συμπεριλαμβάνει άυλο περιουσιακό στοιχείο για το οποίο υπάρχει μόνο οικονομική ιδιοκτησία εμπίπτει στις πρόνοιες του νέου καθεστώτος.

Για σκοπούς υπολογισμού του φορολογητέου κέρδους, από το κέρδος που πηγάζει από την εκμετάλλευση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, λογίζεται ως εκπιπτόμενη δαπάνη το 80% του κέρδους, το οποίο υπολογίζεται με βάση συγκεκριμένη φόρμουλα που σχετίζεται με τη δραστηριότητα έρευνας και ανάπτυξης του φορολογούμενου.

Τα κεφαλαιουχικά κέρδη που προκύπτουν από τη διάθεση ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου δεν περιλαμβάνονται στα κέρδη και απαλλάσσονται πλήρως από το φόρο εισοδήματος.

Πρόσωπο δύναται για κάθε φορολογικό έτος να αποποιείται ολόκληρη ή μέρους της έκπτωσης που χορηγείται. Σε περίπτωση που κατά τον υπολογισμό των επιλέξιμων κερδών προκύψει ζημιά, το ποσό της εν λόγω ζημιάς που μπορεί να συμψηφιστεί ή/και να μεταφερθεί, περιορίζεται στο 20% της ζημιάς.

Το κόστος κάθε άυλου περιουσιακού στοιχείου εκπίπτει ως ετήσια φθορά.

4.6 Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα

Τα πρόσωπα τα οποία υπόκεινται στην καταβολή έκτακτης εισφοράς για την άμυνα είναι:

- a. Εταιρείες φορολογικοί κάτοικοι της Δημοκρατίας.
- b. Άτομα φορολογικοί κάτοικοι της Δημοκρατίας με κατοικία (domicile) στη Δημοκρατία.

Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα επιβάλλεται στις πιο κάτω πηγές εισοδημάτων με τους πιο κάτω συντελεστές:

Πίνακας 11 Έκτακτης εισφοράς για άμυνα

Πηγή	Συντελεστές
Μερίσματα	17%
Τόκοι	30%
Τόκοι από Κυβερνητικά Πιστοποιητικά Αποταμιεύσεως και από Κυβερνητικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως	3%
Τόκοι που αποκτούν τα Ταμεία Προνοίας	3%
Τόκοι που αποκτά το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	3%
Ενοίκια μείον 25%	3%

4.6.1. Μερίσματα

Απαλλάσσονται:

1. Τα μερίσματα που λαμβάνει μια εταιρεία η οποία είναι κάτοικος στη Δημοκρατία από άλλη εταιρεία που είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, εξαιρουμένων των μερισμάτων που καταβάλλονται έμμεσα μετά την παρέλευση τεσσάρων ετών από το τέλος του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκαν τα κέρδη από τα οποία τα εν λόγω μερίσματα προέρχονται
2. Μερίσματα που προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από μερίσματα για τα οποία έχει ήδη καταβληθεί έκτακτη εισφορά.
3. Τα μερίσματα που λαμβάνει εταιρεία η οποία είναι κάτοικος στη Δημοκρατία ή εταιρεία που δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία αλλά έχει μόνιμη εγκατάσταση στη Δημοκρατία από εταιρεία που δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία.

Η απαλλαγή δεν εφαρμόζεται αν:

- i. Η καταβάλλουσα το μέρισμα εταιρεία επιδίδεται άμεσα ή έμμεσα περισσότερο από 50% σε δραστηριότητες οι οποίες αποδίδουν επενδυτικό εισόδημα και
- ii. Ο αλλοδαπός φόρος πάνω στο εισόδημα της καταβάλλουσας το μέρισμα εταιρείας είναι σημαντικά χαμηλότερος από τη φορολογική επιβάρυνση της εταιρείας που είναι κάτοικος στη Δημοκρατία ή της εταιρείας που δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία αλλά έχει μόνιμη εγκατάσταση στη Δημοκρατία.

4.6.2. Τόκοι

Τόκοι που αποκτούνται από τη συνήθη διεξαγωγή μιας επιχείρησης περιλαμβανομένων τόκων που συνδέονται στενά με τη συνήθη διεξαγωγή της επιχείρησης και τόκων που αποκτούν τα συλλογικά επενδυτικά σχέδια, δεν θεωρούνται τόκοι για σκοπούς έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Άτομο του οποίου το συνολικό ετήσιο εισόδημα, περιλαμβανομένων και των τόκων, δεν υπερβαίνει τις €12.000 έχει δικαίωμα επιστροφής της εισφοράς που παρακρατήθηκε πέραν του ποσοστού που αντιστοιχεί στο 3%.

4.6.3. Λογιζόμενη διανομή κερδών

Εταιρεία η οποία είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, λογίζεται ότι έχει διανείμει 70% των «κερδών» της, μετά τη μείωση τους από τον «εταιρικό φόρο», υπό μορφή μερισμάτων, κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους από το οποίο τα κέρδη προέρχονται και επιβάλλεται έκτακτη εισφορά για την άμυνα νοουμένου ότι οι άμεσοι/έμμεσοι τελικοί μέτοχοι της εταιρείας είναι φορολογικοί κάτοικοι στη Δημοκρατία με κατοικία (domicile) στη Δημοκρατία.

Η λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται σε κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι στη Δημοκρατία ή που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλά δεν έχουν κατοικία (domicile) στη Δημοκρατία.

Για σκοπούς υπολογισμού του ποσού του λογιζόμενου μερίσματος, ο όρος «κέρδη» σημαίνει τα λογιστικά κέρδη όπως υπολογίζονται σύμφωνα με αποδεκτές λογιστικές αρχές μετά την αφαίρεση οποιωνδήποτε μεταφορών στα αποθεματικά που προβλέπονται σε οποιοδήποτε νόμο. Ζημιές προηγούμενων ετών, συμψηφισμός ζημιών καθώς και οποιαδήποτε ποσά, περιλαμβανομένων και πρόσθετων αποσβέσεων που προέρχονται από την επανεκτίμηση κινητών και ακίνητων αξιών αγνοούνται.

Ο όρος «εταιρικός φόρος» περιλαμβάνει:

1. Τον εταιρικό φόρο, ο οποίος συμπεριλαμβάνει πρόστιμα επιπρόσθετου φόρου.
2. Την έκτακτη εισφορά για την άμυνα.
3. Το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών.
4. Οποιοδήποτε ποσό αλλοδαπού φόρου που δεν πιστώνεται έναντι του φόρου εισοδήματος ή και έναντι της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για το έτος στο οποίο οφείλονται.

Το ποσό των λογιζόμενων μερισμάτων μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα διανέμεται στη διάρκεια του έτους ή των δύο ετών που ακολουθούν το φορολογικό έτος στο οποίο τα κέρδη προέρχονται.

Σε περίπτωση που πληρώνεται πραγματικό μέρισμα μετά τη λογιζόμενη διανομή, οποιοδήποτε ποσό λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνει το πραγματικό μέρισμα επί του οποίου παρακρατείται έκτακτη εισφορά για την άμυνα.

Σε περίπτωση ατόμου μη φορολογικού κάτοικου στη Δημοκρατία ή ατόμου χωρίς κατοικία (domicile) στη Δημοκρατία το οποίο λαμβάνει μέρισμα από εταιρεία κάτοικο στη Δημοκρατία προερχόμενο από κέρδη τα οποία σε οποιοδήποτε στάδιο υπέστησαν λογιζόμενη διανομή, η έκτακτη εισφορά που καταβλήθηκε λόγω της λογιζόμενης διανομής που αναλογεί στο μέρισμα που λαμβάνει τέτοιο πρόσωπο επιστρέφεται.

Η λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται σε κέρδη που προκύπτουν είτε στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης, με προϋποθέσεις, είτε στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης.

4.6.4. Μείωση κεφαλαίου

Στην περίπτωση μείωσης του κεφαλαίου εταιρείας, οποιαδήποτε ποσά πληρώνονται ή είναι πληρωτέα σε άτομο μέτοχο πέραν του ποσού του μετοχικού κεφαλαίου που πραγματικά καταβλήθηκε από μέτοχο, λογίζονται ως διανεμηθέντα μερίσματα και υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά για την άμυνα [νοουμένου ότι ο τελικός μέτοχος είναι άτομο φορολογικός κάτοικος της Δημοκρατίας με κατοικία (domicile) στη Δημοκρατία].

Η εξαργύρωση μεριδίου ή μετοχής σε συλλογικό επενδυτικό σχέδιο δεν συνιστά μείωση κεφαλαίου και δεν υπόκειται σε έκτακτη εισφορά για την άμυνα.

4.6.5. Πίστωση για φόρο που πληρώθηκε στο εξωτερικό

Οποιοσδήποτε φόρος εξωτερικού που καταβλήθηκε πάνω σε εισόδημα το οποίο υπόκειται σε έκτακτη εισφορά για την άμυνα θα παραχωρείται ως πίστωση έναντι της πληρωτέας έκτακτης εισφοράς για την άμυνα ανεξάρτητα από την ύπαρξη σύμβασης για αποφυγή διπλής φορολογίας.

4.7. Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών

Ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών επιβάλλεται σε ποσοστό 20% σε:

1. Κέρδη που προκύπτουν από διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στη Δημοκρατία.
2. Κέρδη που προκύπτουν από διάθεση μετοχών, σε εταιρείες που κατέχουν ακίνητη ιδιοκτησία που βρίσκεται στη Δημοκρατία, και που δεν είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο Αξιών.
3. Κέρδη που προκύπτουν από διάθεση μετοχών, σε εταιρείες που έμμεσα κατέχουν ακίνητη ιδιοκτησία στη Δημοκρατία νοουμένου ότι τουλάχιστον το 50% της αγοραίας αξίας των μετοχών που πωλούνται προέρχεται από την αγοραία αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στη Δημοκρατία.
4. Κατά τον υπολογισμό του κέρδους, αφαιρούνται από το προϊόν πώλησης τα εξής:
 - a. Η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την 1η Ιανουαρίου 1980 ή το κόστος αν η ημερομηνία απόκτησης είναι μεταγενέστερη, αναπροσαρμοσμένα λόγω πληθωρισμού.
 - b. Το κόστος προσθηκών μετά την 1η Ιανουαρίου 1980 ή την ημερομηνία απόκτησης, αναπροσαρμοσμένο λόγω πληθωρισμού.
 - c. Συγκεκριμένες δαπάνες που έγιναν για την κτήση του κέρδους.

4.8. Απαλλαγές

Οι πιο κάτω διαθέσεις ακίνητης ιδιοκτησίας απαλλάσσονται από το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών:

1. Μεταβίβαση λόγω θανάτου.
2. Δωρεές μεταξύ συζύγων, γονέων προς παιδιά και μεταξύ συγγενών μέχρι τρίτου βαθμού συγγένειας.

3. Δωρεά προς εταιρεία της οποίας όλοι οι μέτοχοι είναι μέλη και εξακολουθούν για πέντε χρόνια μετά τη δωρεά να είναι μέλη της οικογένειας του διαθέτη.
4. Δωρεά από οικογενειακή εταιρεία προς τους μετόχους της αν η εταιρεία είχε αποκτήσει το αντικείμενο της δωρεάς επίσης με δωρεά. Σε περίπτωση όπου ο μέτοχος διαθέσει την ακίνητη ιδιοκτησία πριν από την παρέλευση 3 ετών από τη μεταβίβαση στο όνομά του, τότε οι εξαιρέσεις που αναφέρονται πιο κάτω δεν θα είναι διαθέσιμες.
5. Δωρεά σε φιλανθρωπικά ιδρύματα ή στη Δημοκρατία ή σε πολιτικό κόμμα.
6. ανταλλαγή ή πώληση με βάση τους περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμους.
7. Ανταλλαγή νοουμένου ότι το κέρδος χρησιμοποιείται για απόκτηση νέας ιδιοκτησίας. Το κέρδος που προκύπτει κατά την ανταλλαγή μειώνει το κόστος της νέας ιδιοκτησίας και ο φόρος καταβάλλεται κατά την πώληση της.
8. Απαλλοτριώσεις.
9. Μεταβίβαση ιδιοκτησίας ή μετοχών σε περίπτωση αναδιοργάνωσης εταιρειών.
10. Μεταβίβαση περιουσίας αγνοούμενου κατά τη διαχείριση αυτής.
11. Μεταβίβαση ιδιοκτησίας μεταξύ προσώπων που διετέλεσαν σύζυγοι και που ο γάμος τους έχει λυθεί με την έκδοση απόφασης διαζυγίου από αρμόδιο δικαστήριο, ή σε περίπτωση μεταβίβασης ιδιοκτησίας μεταξύ των ιδίων προσώπων για σκοπούς ρύθμισης των περιουσιακών τους σχέσεων βάσει του περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων Νόμου.
12. Μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας λόγω «Αναδιάρθρωσης» (υπό προϋποθέσεις).

4.8.1. Διοικητικά πρόστιμα

Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής δήλωσης ή υποβολής στοιχείων που έχουν ζητηθεί επιβάλλεται χρηματική επιβάρυνση €100 ή €200 ανάλογα της περίπτωσης.

Σε περίπτωση μη έγκαιρης καταβολής του φόρου επιβάλλεται πέραν του τόκου και χρηματική επιβάρυνση 5% επί του οφειλόμενου φόρου.

4.9. Τήρηση Λογιστικών Βιβλίων και Αρχείων

Κάθε πρόσωπο (άτομο, εταιρεία ή συνεταιρισμός) που αποκτά εισόδημα από τις πιο κάτω πηγές:

1. Κέρδη ή οφέλη από επιχείρηση
2. Μερίσματα, τόκους ή προεξοφλήματα
3. Μισθώματα, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή ευρεσιτεχνίας, αμοιβές ή κέρδη που προκύπτουν από ιδιοκτησία
4. Αντιπαροχή για φήμη και πελατεία

Οφείλει όπως για κάθε φορολογικό έτος να εκδίδει τιμολόγια και αποδείξεις σχετικά με τις συναλλαγές και εισπράξεις του, όπως καθορίζεται σε σχετικούς Κανονισμούς.

Η έκδοση των τιμολογίων της επιχείρησης πρέπει να γίνεται εντός τριάντα ημερών από την ημερομηνία από την οποία πραγματοποιείται η συναλλαγή. Σε περίπτωση μη έκδοσης των τιμολογίων εντός της καθορισμένης προθεσμίας, θα επιβάλλεται πρόστιμο €100 ανά μήνα για μη εκτέλεση καθήκοντος.

- ❖ Τηρεί λογιστικά βιβλία και αρχεία, με βάση τα οποία ετοιμάζει λογαριασμούς σύμφωνα με αποδεκτές λογιστικές αρχές, οι οποίοι ελέγχονται σύμφωνα με αποδεκτές ελεγκτικές αρχές από αδειούχο πρόσωπο.
- ❖ Φυσικό πρόσωπο το οποίο ασκεί επιχείρηση του οποίου το ετήσιο μεικτό εισόδημα (συμπεριλαμβανομένου και του εισοδήματος από επιχείρηση) δεν υπερβαίνει το ποσό των €70.000 εξαιρείται από την υποχρέωση τήρησης λογιστικών βιβλίων και αρχείων.
- ❖ Ενημερώνει τα λογιστικά βιβλία το αργότερο μέχρι το τέλος του τέταρτου μήνα που ακολουθεί το μήνα, εντός του οποίου γίνονται οι συναλλαγές της επιχείρησης του. Σε περίπτωση μη ενημέρωσης των λογιστικών βιβλίων και αρχείων εντός της καθορισμένης προθεσμίας θα επιβάλλεται πρόστιμο €100 ανά τρίμηνο για αμέλεια εκτέλεσης καθήκοντος.

Τα λογιστικά βιβλία και αρχεία πρέπει να διατηρούνται για περίοδο τουλάχιστον έξι ετών.

Πίνακας 12 Φορολογικό Ημερολόγιο

Ημερομηνία	Υποχρέωση	Φορολογικό Έντυπο
Τέλος κάθε μήνα	Πληρωμή φόρου που αποκόπηκε από τους μισθούς των υπαλλήλων των	TΦ61

	προηγούμενο μήνα	
	Πληρωμή φόρου που παρακρατήθηκε από πληρωμές σε μη φορολογικούς κατοίκους τον προηγούμενο μήνα	TΦ11
	Πληρωμή εισφοράς για την άμυνα που παρακρατήθηκε από μερίσματα ή τόκους ή ενοίκια** που πληρώθηκαν τον προηγούμενο μήνα	TΦ601
	**Όπου ο ενοικιαστής είναι εταιρεία, συνεταιρισμός, η κυβέρνηση ή οι αρχές τοπικής διοίκησης υπάρχει υποχρέωση για παρακράτηση εισφοράς για την άμυνα.	
31 Ιανουαρίου	Υποβολή λογιζόμενης μερίσματος για το 2016	δήλωσης διανομής TΦ623
31 Μαρτίου	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης εισοδήματος για το 2017 από φυσικά πρόσωπα και εταιρείες που ετοιμάζουν ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις	TΦ1, TΦ4
30 Απριλίου	Πληρωμή πρώτης δόσης ασφαλιστρών εταιρειών ζωής για το 2019	TΦ199
30 Ιουνίου	Πληρωμή τελικού φόρου για το 2018 με αυτοφορολογία, από φυσικά πρόσωπα (εκτός από φυσικά πρόσωπα που ετοιμάζουν ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις)	TΦ158

	Πληρωμή εισφοράς για την άμυνα επί των ενοικίων, μερισμάτων ή τόκων από πηγές εκτός της Δημοκρατίας για το πρώτο εξάμηνο του 2019	TΦ601
31 Ιουλίου	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης εισοδήματος για το 2018 από μισθωτούς, όταν το μεικτό τους εισόδημα υπερβαίνει τις €19.500 για το 2018	TΦ1
	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης εργοδότη για το 2018	TΦ7
	Υποβολή υπολογισμού φορολογίας και πληρωμή πρώτης δόσης προσωρινού φόρου για το 2019	TΦ5,TΦ6
1 Αυγούστου	Πληρωμή τελικού φόρου για το 2018 με αυτοφορολογία, από φυσικά πρόσωπα και εταιρείες που ετοιμάζουν ελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις	TΦ158
31 Αυγούστου	Πληρωμή δεύτερης δόσης φόρου ασφαλιστρών ασφαλιστικών εταιρειών ζωής για το 2019	TΦ199
30 Σεπτεμβρίου	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης εισοδήματος για το 2018 από φυσικά πρόσωπα που δεν	TΦ1

	ετοιμάζουν ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, όταν το μεικτό τους εισόδημα υπερβαίνει τις €19.500 για το 2018	
31 Δεκεμβρίου	Υποβολή αναθεωρημένης δήλωσης υπολογισμού προσωρινής φορολογίας (αν εφαρμόζεται) και πληρωμή δεύτερης δόσης προσωρινού φόρου για το 2019	TΦ5, TΦ6
	Πληρωμή εισφοράς για την άμυνα επί των ενοικίων, μερισμάτων ή τόκων από πηγές εκτός της Δημοκρατίας για το δεύτερο εξάμηνο του 2019	TΦ601
	Πληρωμή τρίτης δόσης φόρου ασφαλίστρων ασφαλιστικών εταιρειών ζωής για το 2019	TΦ199

Πηγή: Cyprus: Tax Facts 2019

4.9.1 Υποβολή δηλώσεων με ηλεκτρονικά μέσα

Κάθε πρόσωπο (άτομο ή εταιρεία) το οποίο έχει υποχρέωση να υποβάλει φορολογική δήλωση με βάση τις διατάξεις του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου οφείλει να την υποβάλει ηλεκτρονικά.

4.10. Υποχρέωση για εγγραφή

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο είναι υπόχρεο να εγγραφεί αν:

- ❖ Στο τέλος οποιουδήποτε μήνα, η αξία των φορολογητέων συναλλαγών που έχει πραγματοποιήσει τους τελευταίους 12 μήνες υπερβαίνει τις €15.600.
- ❖ Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο αναμένεται ότι η αξία των φορολογητέων συναλλαγών θα υπερβεί τις €15.600 στις επόμενες 30 μέρες.

- ❖ Είναι πρόσωπο που προσφέρει υπηρεσίες σε υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο εντός ΕΕ, χωρίς όριο εγγραφής.
- ❖ Πραγματοποιεί αποκτήσεις αγαθών από άλλα ΚΜ της ΕΕ (για πρόσωπα που προσφέρουν εξαιρούμενες συναλλαγές ή μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς), με όριο εγγραφής €10.250.
- ❖ Προσφέρει μηδενικού συντελεστή συναλλαγές.
- ❖ Απόκτησε λειτουργούσα επιχείρηση.
- ❖ Πραγματοποιεί πωλήσεις από απόσταση, με όριο εγγραφής €35000.

4.11. Τέλη και Δικαιώματα Εφόρου Εταιρειών

1. Εγγραφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης δια μετοχών ή εγγυήσεως, η οποία έχει μετοχικό κεφάλαιο: €105
2. Εγγραφή εταιρείας, η οποία δεν έχει μετοχικό κεφάλαιο: €175
3. Εγγραφή αύξησης στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρείας: €40
4. Καταχώρηση έκθεσης παραχώρησης μετοχών όπου η αξία των μετοχών που παραχωρήθηκαν είναι πληρωτέα σε χρήμα ή μη: €20
5. Αλλαγή ονόματος εταιρείας: €40
6. Μείωση κεφαλαίου εταιρείας:
7. Αίτηση για εγγραφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας: €120
8. Αίτηση για εγγραφή εμπορικής επωνυμίας: €80
9. Καταχώρηση Ετήσιας Έκθεσης: €20
10. Καταχώρηση Ετήσιας Έκθεσης που κατατίθεται εκπρόθεσμα: €40
11. Κοινοποίηση εγγεγραμμένης υποθήκης επί ακίνητης ιδιοκτησίας, εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας ανεξάρτητα από το ποσό: €20
12. Εγγραφή επιβάρυνσης εκτός από την υποθήκη επί ακίνητη ιδιοκτησίας εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας:
 - Επί του τύπου κοινοποίησης της επιβάρυνσης: €40
 - Επί του διά του εγγράφου επιβάρυνσης διασφαλιζόμενου μέγιστου ποσού:
 - Για ποσό μέχρι €17.086: €100
 - Για ποσό το οποίο υπερβαίνει τις €17.086, αλλά δεν υπερβαίνει τις €34.172: €200
 - Για ποσό το οποίο υπερβαίνει τις €34.172, αλλά δεν υπερβαίνει τις €85.430: €340

- Για ποσό το οποίο υπερβαίνει τις €85.430, αλλά δεν υπερβαίνει τις €170.860 €500
- Για ποσό πέραν των €170.860 ή όπου δεν αναφέρεται ποσό €600

4.11.1. Ετήσιο τέλος εταιρείας

Όλες οι εγγεγραμμένες εταιρείες στο Κυπριακό Μητρώο Εταιρειών υποχρεούνται στην καταβολή ετήσιου τέλους ύψους €350. Για συγκροτήματα εταιρειών το συνολικό ποσό που καταβάλλουν οι εταιρείες δεν μπορεί να ξεπερνά τις €20.000.

1. Το ετήσιο τέλος καταβάλλεται από το έτος εγγραφής μιας νέας εταιρείας
2. Το ετήσιο τέλος καταβάλλεται στον Έφορο Εταιρειών μέχρι τις 30 Ιουνίου κάθε έτους
3. Σε περίπτωση μη καταβολής του τέλους μέσα στην καθοριζόμενη προθεσμία, εάν η καταβολή γίνει μέσα σε δύο μήνες από τη λήξη της προθεσμίας επιβάλλεται 10% επιβάρυνση, ενώ αν η καταβολή γίνει μέσα σε πέντε μήνες η επιβάρυνση αυξάνεται στο 30%. Μη πληρωμή του ετήσιου τέλους δύναται να οδηγήσει σε αφαίρεση της εταιρείας από το μητρώο εγγραφής (κάτι που θα εμποδίζει την εταιρεία να καταχωρεί έγγραφα ή να ζητά πιστοποιητικά από το Γραφείο του Εφόρου Εταιρειών). Η επαναφορά στο μητρώο εγγραφής θα μπορεί να γίνει εντός δύο ετών με την καταβολή εφάπαξ προστίμου €500 (επιπρόσθετα του οφειλόμενου τέλους), ενώ μετά την περίοδο δύο ετών το πρόστιμο αυξάνεται στα €750.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο Σύγκριση Φορολογικών Συστημάτων Ελλάδας- Κύπρου

Στο κεφάλαιο αυτό συγκρίνουμε τα δυο συστήματα φορολόγησης. Έπειτα από μελέτη και παρουσίαση των δυο συστημάτων θα γίνει διαγραμματική απεικόνιση και σύγκριση των δυο συστημάτων. Τα στοιχεία που αντλήθηκαν αφορούν και άλλες χώρες εκτός αυτών των δυο για να είναι ορθά και εμπειριστατωμένα.

Σημαντικές αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος των νομικών προσώπων στην Ελλάδα (IOBE,2018)

2010

1. Μείωση συντελεστή φορολόγησης εταιρικών κερδών από 25% σε 24% για τα μη διανεμόμενα κέρδη, παύση αυτοτελούς φορολόγησης των διανεμόμενων κερδών (μερισμάτων) και διενέργεια παρακράτησης με συντελεστή 21% (N.3842/2010).
2. Επιβολή έκτακτης εισφοράς στα νομικά πρόσωπα με κέρδη μεγαλύτερα από 100.000 το 2009, με συντελεστές 4% (\leq €300.000), 6% (€300.001-€1.000.000), 8% (€1.000.001-€5.000.000), 10% ($>$ €5.000.000) (N.3845/2010).

2011

1. Μείωση φορολογικού συντελεστή από 24% σε 20% από το φορολογικό έτος 2012 (N.3943/2011).
2. Ασφαλιστικές εισφορές νομικών προσώπων για μισθωτούς: Αύξηση του ποσοστού εισφοράς υπέρ του κλάδου ανεργίας του ΟΑΕΔ κατά 0,5% σε 3,17% (N. 3986/2011).
3. Αύξηση του συντελεστή παρακράτησης φόρου στα μερίσματα στο 25% (N. 3943/2011)

2012

Ασφαλιστικές εισφορές νομικών προσώπων για μισθωτούς: Κατάργηση εισφοράς 0,75% υπέρ ΟΕΚ και 0,35% υπέρ ΟΕΕ (N. 4093/2012).

2013

1. Ένταξη στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων των προσωπικών εταιριών των αστικών εταιριών, των κοινοπραξιών και ευρύτερα των νομικών οντοτήτων (Ν. 4172/2013).
2. Εισαγωγή ενιαίου συντελεστή για όλα τα εισοδήματα των νομικών προσώπων – εξαίρεση ατομικές επιχειρήσεις (και ελεύθεροι επαγγελματίες), για τους οποίους προβλέφθηκαν δύο συντελεστές.
3. Μείωση συντελεστών απόσβεσης παγίων και απλοποίηση άλλων ρυθμίσεων της φορολογίας νομικών προσώπων.
4. Φορολόγηση κερδών βάσει του τύπου βιβλίων που τηρούν οι επιχειρήσεις (απλογραφικά – διπλογραφικά), όχι σύμφωνα με τη νομική μορφή τους, από το φορολογικό έτος 2014 (Ν.4172/2013 – αναθεώρηση Κ.Φ.Ε.).
5. Αύξηση φορολογικών συντελεστών από 20% σε 26% από το φορολογικό έτος 2014 (χρήση 2013) (Ν.4110/2013) και αύξηση τέλους επιτηδεύματος.
6. Μείωση του συντελεστή παρακράτησης φόρου στα μερίσματα στο 10% (Ν. 4110/2013)

2014

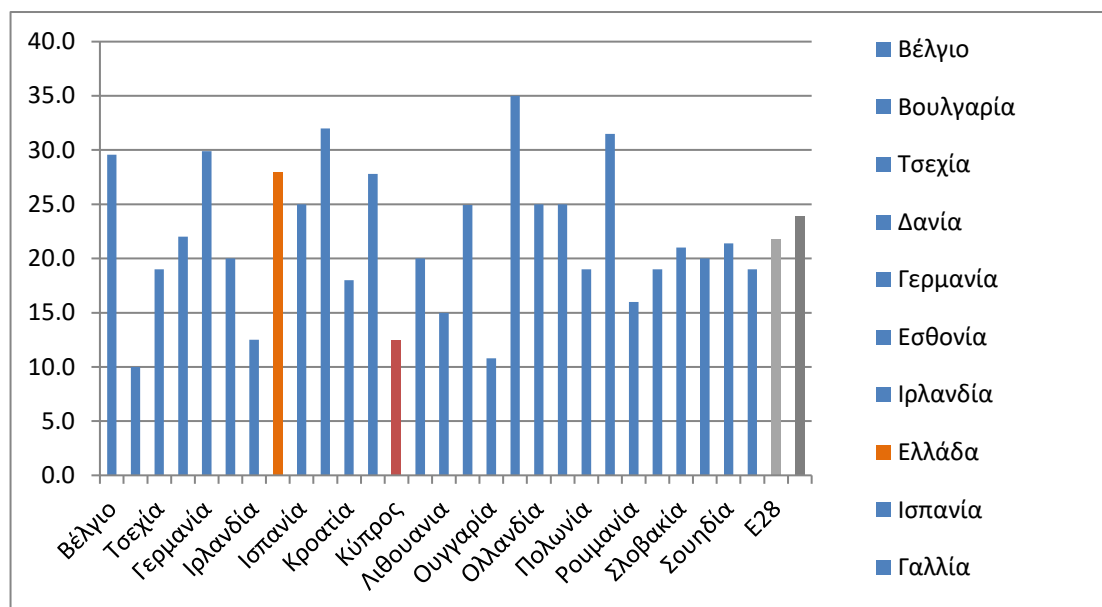
1. Κατηγοριοποίηση των νομικών οντοτήτων ως προς το μέγεθός τους, βάσει ενεργητικού, κύκλου εργασιών και απασχόλησής τους και ακολούθως ως προς το λογιστικό σύστημα που πρέπει να τηρούν (Ν.4308/2014 – Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα)
2. Ασφαλιστικές εισφορές νομικών προσώπων για μισθωτούς: Μείωση εισφορών κατά 2,9% (Ν.4254/2014).

2015

1. Αύξηση φορολογικού συντελεστή για νομικά πρόσωπα – νομικές οντότητες με διπλογραφικά βιβλία, από 26% σε 29% (Ν.4334/2015).
2. Αύξηση προκαταβολής φόρου από 80% σε 100% για κεφαλαιουχικές εταιρίες, συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών, κοινοπραξίες προσωπικών εταιριών κ.λπ., για τα κέρδη που προκύπτουν σε φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1^η Ιανουαρίου 2016 και μετά (Ν. 4334/2015).

2016

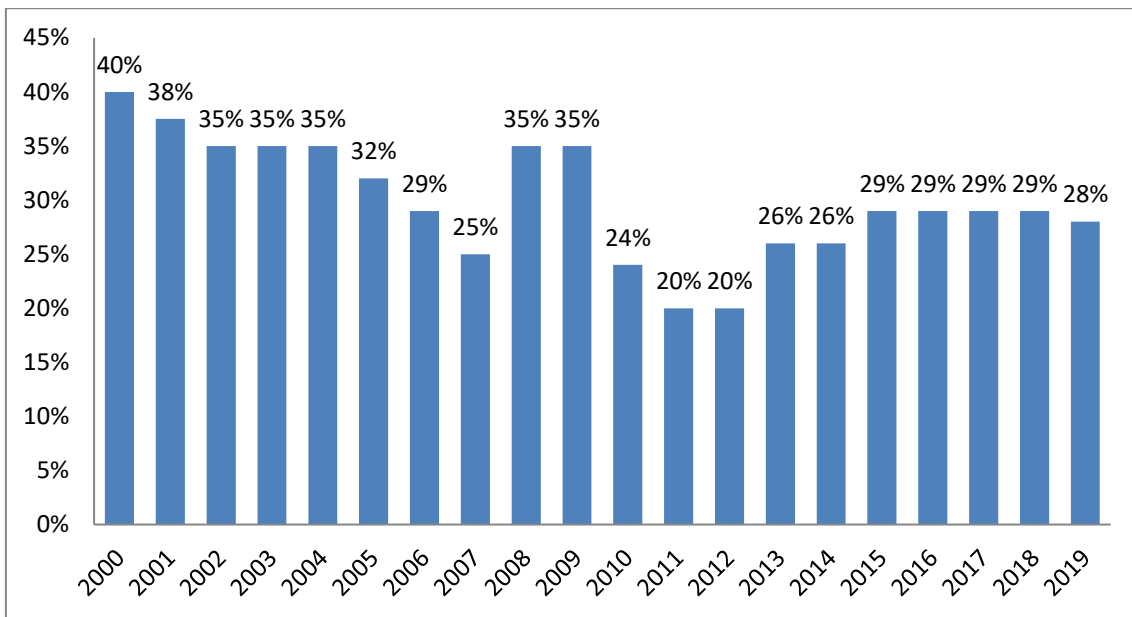
1. Αύξηση του συντελεστή παρακράτησης φόρου στα μερίσματα στο 15% (Ν. 4387/2016).
2. Εφαρμογή των συντελεστών που αφορούν το εισόδημα των φυσικών προσώπων στο καθαρό φορολογητέο εισόδημα των νομικών προσώπων και οντοτήτων που ακολουθούν το απλογραφικό λογιστικό σύστημα (Ν. 4387/2016).

Διάγραμμα 1 Συντελεστή φορολογίας εταιρειών 2019 (%)

Πηγή: Taxation and Customs Union, Eurostat

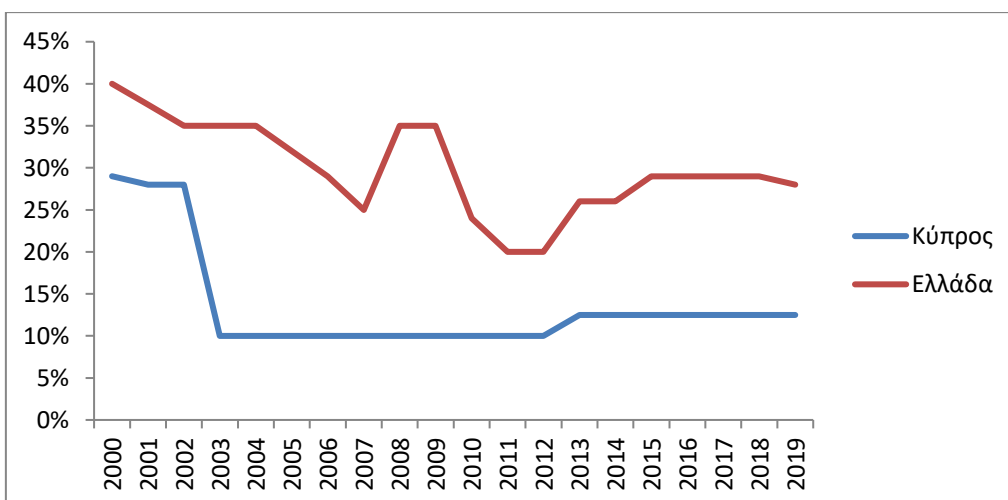
Αυτό που παρατηρούμε από το διάγραμμα είναι ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται ανάμεσα στις χώρες με το υψηλότερο συντελεστή φορολογίας στην ΕΕ. Μάλιστα είναι υψηλότερος σε σχέση με το μέσο όρο στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ. Αντίθετα η Κύπρος έχει χαμηλότερο συντελεστή φορολογίας σε σχέση με το μέσο όρο που είναι στο 23,1% για τα E28. Έχει μάλιστα 12,5% ποσό που τη κατατάσσει ανάμεσα στις χώρες με το μικρότερο συντελεστή. Η Ελλάδα είναι μάλιστα ανάμεσα στις 10 χώρες με υψηλό συντελεστή φορολογίας ανάμεσα σε Γερμανία, Πορτογαλία, Μάλτα, Βέλγιο.

Διάγραμμα 2 Φορολογικός συντελεστής νομικών προσώπων για την Ελλάδα την περίοδο 2000-2019

Πηγή: Taxation and Customs Union, Eurostat

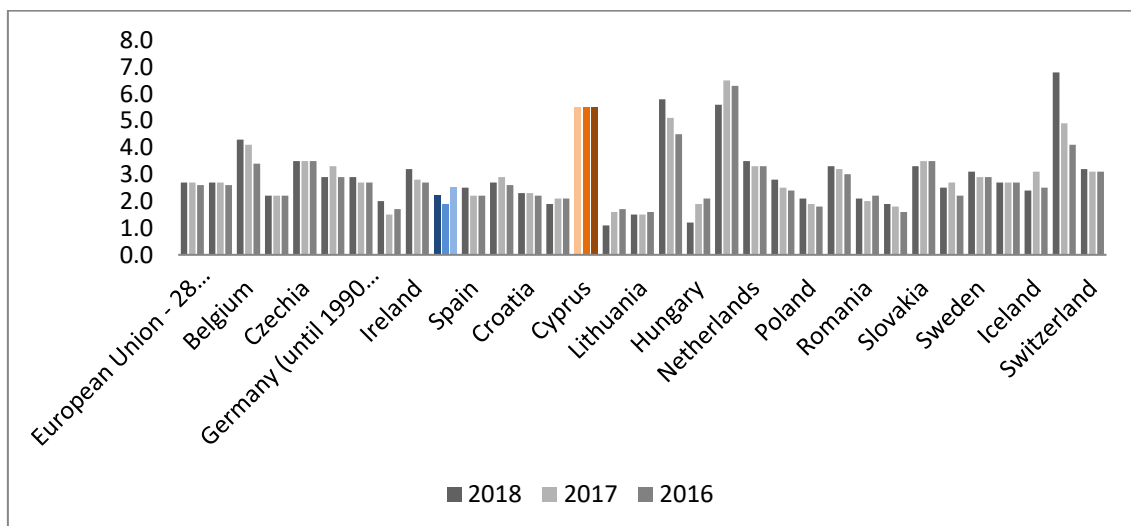
Βλέπουμε τη μεταβλητότητα που υπάρχει στη χώρα μας όσον αναφορά τη φορολογική νομοθεσία. Τη περίοδο 2000-2019 βλέπουμε ότι ο φορολογικός συντελεστής για τις εταιρείες αυξομειώθηκε αρκετές φορές. Με τη κατακόρυφη αύξηση του τη περίοδο 2008 αντίκτυπο της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Με σταδιακή μείωση του την επόμενη δεκαετία. Με συντελεστή το 2019 στο 28%. Σημαντικές αλλαγές έγιναν το 2010 από 24% μειώθηκε σε 20%. Το 2013 αυξήθηκε σε 26% με αύξηση του πάλι το 2015 σε 29% όπου τελικά το 2019 μειώθηκε σε 28%.

Διάγραμμα 3 Σύγκριση φορολογικών συντελεστών 2000-2019

Πηγή: Taxation and Customs Union, Eurostat

Σύμφωνα με το σχήμα βλέπουμε ότι υπάρχει σταθερότητα στο φορολογικό συντελεστή στη Κύπρο. Παρόλο αυτά μετά τη κρίση που συνέβη στην Κύπρο το 2012 παρατηρούμε αύξηση του συντελεστή κατά 2,5%. Ωστόσο δεν έχει συμβεί καμία άλλη αύξηση στο συντελεστή μετέπειτα. Από την άλλη πλευρά βλέπουμε με αστάθεια και μεταβλητότητα στους φορολογικούς συντελεστές στην Ελλάδα. Κάνοντας την όχι τόσο φιλική στους επενδύτες σε σύγκριση με τη Κύπρο μου διέπεται από σταθερότητα και ασφάλεια, αλλά και με χαμηλό φορολογικό συντελεστή για τις εταιρείες στο 12,5%.

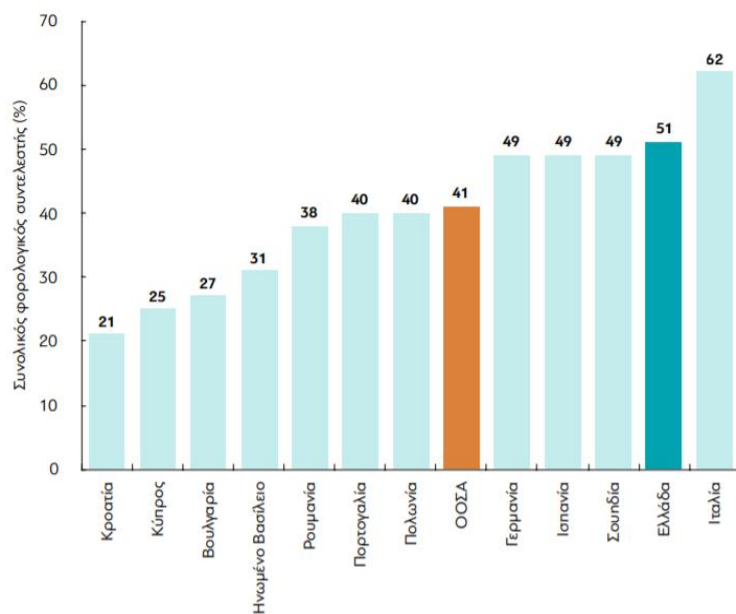

Διάγραμμα 4 Συνολικά έσοδα από φορολογία επιχειρήσεων για το 2016-2018 συμπεριλαμβανομένων των κερδών διακράτησης επί τις εκατό(%)

Πηγή: Taxation and Customs Union, Eurostat

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι οι Φόροι επί του εισοδήματος των εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων των κερδών διακράτησης για το 2018 είναι στο 2,2% για την Ελλάδα ενώ για την Κύπρο είναι στο 5,5%. Η Κύπρος το ποσοστό της βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο με την Ελλάδα πολύ κοντά στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εικόνα 1 Συνολικός Φορολογικός Συντελεστής σε Διάφορες Χώρες (% επί των κερδών) 2017

Πηγή: World Bank Group, Doing Business database.

Πηγή: IOBE, Η φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα.

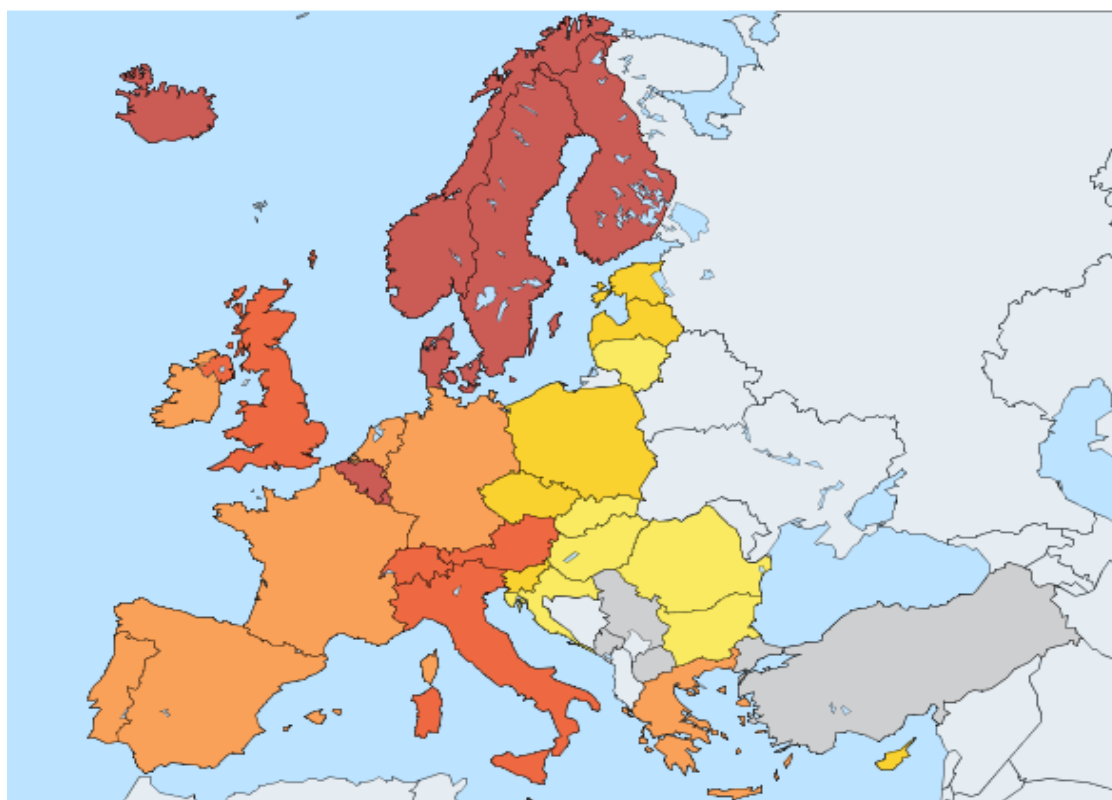
Βλέπουμε ότι η Ελλάδα είναι πάνω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ. Σχεδόν δέκα φορές πάνω από το μέσο όρο. Από τις χώρες που συγκρίνονται η Ελλάδα κατέχει τη δεύτερη θέση με πρώτη την Ιταλία. Αντίθετα η Κύπρος βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο με συντελεστή 25%. Μάλιστα από τις χώρες που εξετάζονται κατέχει τη δεύτερη μικρότερη θέση.

Εικόνα 2 Εισόδημα από φόρους επί τις εκατό σε σχέση με το ΑΕΠ.

Current taxes on income, wealth, etc.

% of GDP - 2018

General government

Legend

4.9 - 7.3

7.3 - 9.1

9.1 - 13.3

13.3 - 15.5

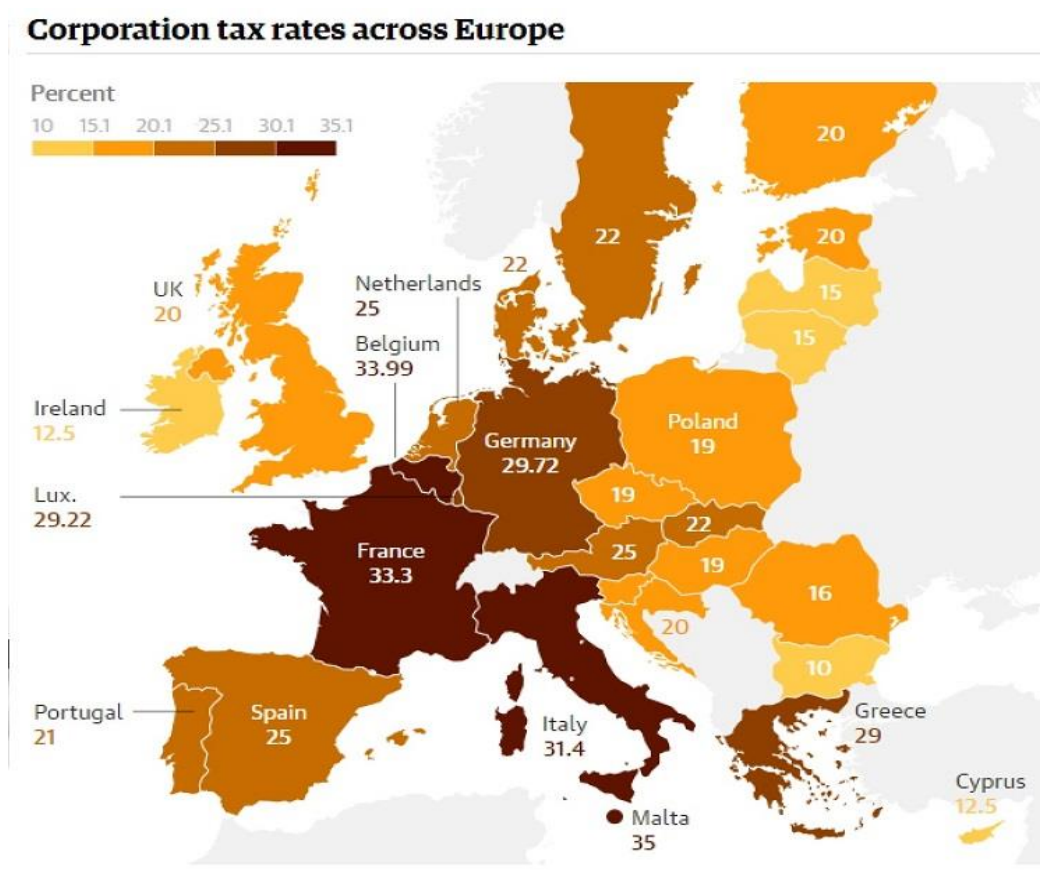
15.5 - 28.5

Not available

Minimum value: 4.9 Maximum value: 28.5

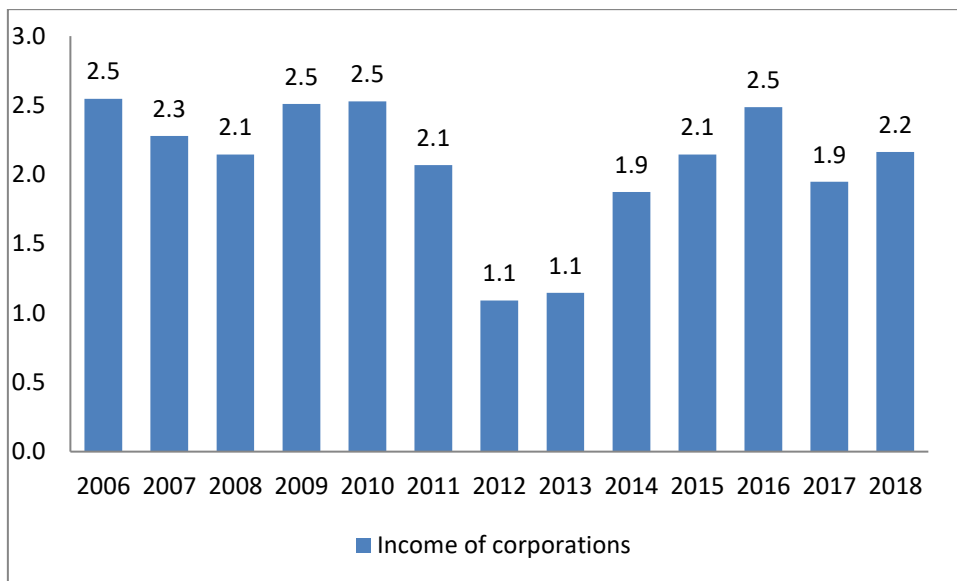
Source of Data Eurostat

Βλέπουμε στην εικόνα το χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το εισόδημα από φόρους επί τις εκατό σε σχέση με το ΑΕΠ. Η Ελλάδα ανήκει στην Τρίτη κλάση με 9,1-13,3% με εισόδημα από φόρους. Αντίθετα η Κύπρος ανήκει στη δεύτερη κλάση με 7,3%-9,1% εισόδημα από φόρους.

Πηγή: Szigeti T. (2016), ‘A Unique Position’: Tax Experts Give Their Opinions on Hungary’s Plan to Reduce the Corporate Tax Rate, Hungary Today.

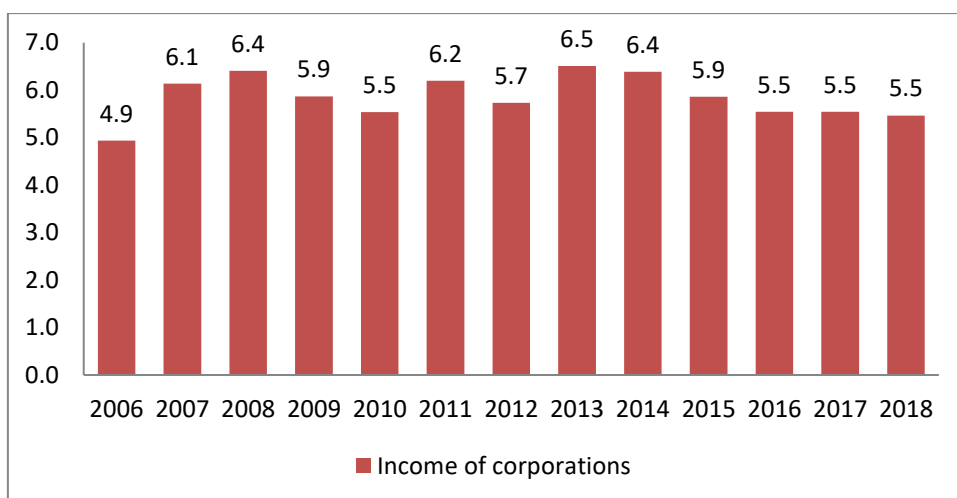
Στην εικόνα βλέπουμε το χάρτη της Ευρώπης με την Ελλάδα ανάμεσα σε αυτές. Μάλιστα διακρίνουμε ότι κατείχε θέση ανάμεσα στις χώρες με υψηλό φορολογικό συντελεστή. Η Κύπρος συγκαταλέγεται σε εκείνες με το μικρότερο συντελεστή.

Διάγραμμα 5 Τα έσοδα από φόρους των εταιριών σε σχέση με το ΑΕΠ της Ελλάδας για το 2018

Πηγή: European Commission, DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data

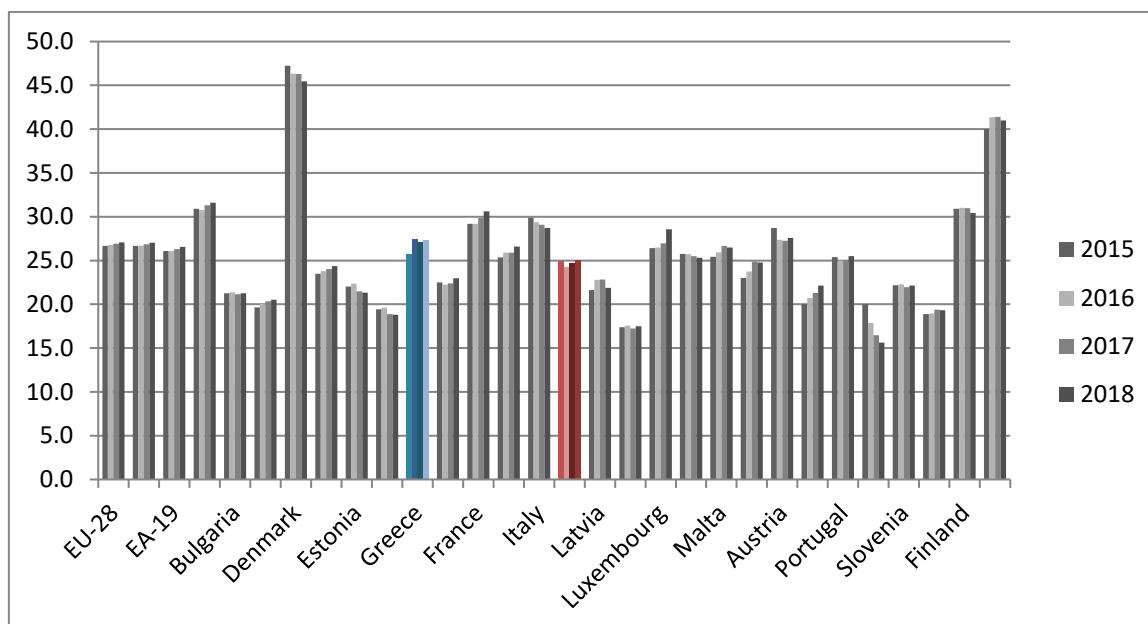
Σύμφωνα με το διάγραμμα για το 2018 για την Ελλάδα ανήλθαν σε 2,2% του ΑΕΠ της τα έσοδα από φόρους και ιδιαίτερα αυτά από νομικές οντότητες μάλιστα παρατηρούμε ότι έχει αυξηθεί το ποσοστό σε σχέση με το 2017.

Διάγραμμα 6 Τα έσοδα από φόρους των εταιριών σε σχέση με το ΑΕΠ για την Κύπρο για το 2018

Πηγή: European Commission, DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data

Παρατηρούμε ότι για την Κύπρο ανήλθαν στο 5,5 % του ΑΕΠ τα έσοδα από εταιρίες. Βλέπουμε ότι από το 2016 έως το 2018 χαρακτηρίζεται από μια σταθερή ροή εσόδων σε σχέση με το ΑΕΠ.

Διάγραμμα 7 Συνολικοί φόροι χωρίς κοινωνικές εισφορές επί τις % του ΑΕΠ 2015-2017

Πηγή: European Commission, DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data.

Αυτό που παρατηρούμε είναι ότι η Ελλάδα έχει έσοδα κατά οριακά πάνω από το μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Κύπρο να έχει κάτω από το μέσο όρο,.

Πίνακας 13 Σύγκριση φορολογίας νομικών οντοτήτων Ελλάδας και Κύπρου

	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΥΠΡΟΣ
Φόρος Εισοδήματος	28%	12,5%
Υποκεφαλαιοδότηση	Τόκοι / Κέρδη Προ Τόκων, Φόρων Και Αποσβέσεων (EBITDA)	Δεν εφαρμόζεται
Μερίσματα	10%	0%
Τόκοι	15%	0%
Δικαιώματα	20%	0%-10%
Υπηρεσίες	20%	Δεν ισχύει
Υπεραξία	28%	20%

Κόστος/Μισθός Μεικτός	125%	120%
ΦΠΑ	13%	9%
Ακίνητα	Ανάλογα	0,6%-1,9%
Μεταβίβαση Ακινήτων	ΦΠΑ 23%, 3% φόρος	ΦΠΑ 19%,3%-8%
Χαρτόσημο	3,60%	0,20%
Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου	1% επί του κεφαλαίου μόνο στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου	0,6% επί του κεφαλαίου
Τέλος Παρεπιδημούντων	0,5% επί εσόδων διαμονής, Διατροφής	Δεν ισχύει
Φορολογία Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου	Θεωρούνται μισθωτές υπηρεσίες (22%-42%) Πλέον Έκτακτη εισφορά Αλληλεγγύης, Πλέον χαρτόσημο	Θεωρούνται μισθωτές υπηρεσίες(0%-35%) Πλέον Έκτακτη εισφορά
Κατασκευαστικά Τέλη	3%	Δεν ισχύει
Ειδικός Φόρος Ακινήτων	15%	Δεν ισχύει

Πηγή: Πετράκης, Ε. (2015), Μελέτη καταγραφής και συγκριτικής αξιολόγησης του φορολογικού πλαισίου που διέπει τις τουριστικές επιχειρήσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

Από το παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι ο φορολογικός συντελεστής στην Κύπρο είναι 12,5% ενώ στην Ελλάδα 28%. Οι προκαταβολές φόρου εισοδήματος είναι ίδιες. Η Κύπρος δεν έχει κανόνες υποκεφαλαιοδότησης, ενώ στην Ελλάδα αναγνωρίζονται οι πλεονάζουσες δαπάνες τόκων που υπερβαίνουν το 30% των φορολογητέων κερδών προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA). Στην Ελλάδα τα μερίσματα παρακρατούνται με 10% αντίθετα στην Κύπρο δεν εφαρμόζεται παρακράτηση.

Στην Κύπρο δεν παρακρατείται φόρος όταν τα δικαιώματα χρησιμοποιούνται εκτός της χώρας, ενώ σε διαφορετική περίπτωση ο συντελεστής φόρου ανέρχεται σε ποσοστό 10%. Η Ελλάδα έχει συντελεστεί 20%.

Ο παρακρατούμενος φόρος επί υπηρεσιών είναι 20% για Ελλάδα, ενώ στη Κύπρο δεν ισχύει.

Η υπεραξία φορολογείται υψηλότερα στην Ελλάδα όπως φαίνεται από το Πίνακα 13.

Παρατηρούμε γενικά ότι η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από πληθώρα φόρων όπως φόρους για, κόστος/μισθός μεικτός, ΦΠΑ, ακίνητα, μεταβίβαση ακινήτων, χαρτόσημο, φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου, τέλος παρεπιδημούντων, φορολογία αμοιβών διοικητικού συμβουλίου, κατασκευαστικά τέλη, ειδικός φόρος ακινήτων. Συγκρίνοντας με τη Κύπρο η χώρα μας έχει περισσότερες φορές υψηλότερο δείκτη φορολόγησης.

Μάλιστα όπως παρατηρούμε στην Ελλάδα υπάρχει απαλλαγή από τον συμπληρωματικό φόρο 0,5% για τα κτίρια που ιδιοχρησιμοποιούνται για την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αντίθετα, η Κύπρος έχει υψηλό δείκτη φορολογίας η Κύπρος καθότι η φορολόγηση ανέρχεται έως και 1,9% της εμπορικής αξίας των ακινήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο Ερευνητική Προσέγγιση και Μεθοδολογία

Το κεφάλαιο αναλύει τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην εκπόνηση της εργασίας και παρουσιάζονται μελέτες περιπτώσεις δυο εταιριών από την Ελλάδα και Κύπρο.

6.1. Εισαγωγή

Η μελέτη περίπτωσης χωρίζεται στη μελέτη που επιδιώκει την παραγωγή θεωρίας ή ελέγχει τη θεωρία αναζητώντας κατά κύριο λόγο αιτιώδεις σχέσεις. Αυτή ονομάζεται επεξηγηματική μελέτη περίπτωσης (explanatory case study). Ακόμη διακρίνεται στη μελέτη που αφηγείται μια ιστορία ή απεικονίζει ένα σχέδιο, παρέχοντας αφηγηματικές περιγραφές. Πρόκειται για την περιγραφική μελέτη περίπτωσης (descriptive case study). Τέλος, τη διερευνητική μελέτη περίπτωσης (exploratory case study) που λειτουργεί πιλοτικά για άλλες μελέτες καθώς μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία υποθέσεων ή ερευνητικών ερωτημάτων. (Yin R ,2009)

Στο διαχωρισμό που έχει κάνει ο Yin R. συμπληρώνει ο Bassegy την αξιολογική μελέτη περίπτωσης (evaluative case study) που αποτελεί αξιολογική έρευνα (evaluative research) που έχει ως στόχο τη διατύπωση αξιολογικής κρίσης. (Bassegy 1999). «*O Stenhouse (αναφέρεται στο Bassegy, 1999:27) αναφέρεται σε τέσσερα είδη μελέτης περίπτωσης την εθνογραφική (ethnographic case study), την αξιολογική, την εκπαιδευτική (educational case study) και την έρευνα δράσης (action research).*» (Μαγρόπουλος Γ,2014).

Η σύντομη και περιεκτική αναφορά στις περιπτώσεις που αφορούν στη μελέτη περίπτωσης κάνει απόλυτα σαφές ότι η υλοποίησή της παρέχει τη δυνατότητα να πραγματοποιηθεί με διαφορετικό τρόπο όσον αναφορά τις επιστημονικές αφορμές ή προτιμήσεις του εκάστοτε ερευνητή. Για να γίνει καλύτερα κατανοητό η μελέτη περίπτωσης είναι εφικτό να εφαρμόζει είτε κριτική ή ερμηνευτική και άλλοτε θετικιστική προσέγγιση. (Easton, 2010, Crowe et al., 2011).

Η μελέτη περίπτωσης αποτελεί μια ερευνητική στρατηγική που παρουσιάζει αρκετές δυσκολίες, είναι πολύπλοκη και απαιτεί αρκετό κόπο για την υλοποίησή της. Ο αξιολογητής καλείται να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά το χρόνο του, να ξεπεράσει τις πιθανές δυσκολίες αλλά και την κριτική που είναι πιθανόν να ασκείται θα πρέπει να λειτουργήσει σύμφωνα με τους κανόνες, βάση της μεθοδολογίας της μελέτης περίπτωσης και οργανωμένα, σχεδιάζοντας από νωρίς την πορεία της μελέτης. (Yin R,

1994) Η γνώση του θεωρητικού πλαισίου είναι απαραίτητη και είναι ένα αρκετά χρήσιμο εργαλείο για το άτομο που διεξάγει την έρευνα. (Μαγγόπουλος Γ. 2014)

6.2.Τσιμέντα TITAN Α.Ε.²

6.2.1 Ιστορική Αναδρομή

Ο Όμιλος TITAN είναι παραγωγός τσιμέντου και άλλων δομικών υλικών με περισσότερα από 115 έτη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1902. Το 1911 η εταιρία μετατρέπεται σε Ανώνυμη Εταιρία την Α.Ε. Τσιμέντων TITAN. Το 1933 ο TITAN προβαίνει στις πρώτες εξαγωγές τσιμέντου, με προορισμό τη Βραζιλία. Θέτοντας τη βάση για διεθνοποίησης της εταιρίας. Τη περίοδο 1962-1978 η εταιρία επεκτείνεται στην Ελλάδα με την ίδρυση τριών εργοστασίων στη Θεσσαλονίκη, Αχαΐα, Βοιωτία. Το χρονικό διάστημα 1979-2001 η εταιρία επεκτείνεται σε νέες αγορές, παρακάμπτοντας τον ανταγωνισμό και έχει πλέον παρουσία σε Αμερική, Ευρώπη Αφρική και Ασία. Το 2012 γιόρτασε 100 χρόνια από την είσοδο στο χρηματιστήριο. Συνεχίζει την επεκτατική πολιτική της και αποκτά μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά. Τα Τσιμέντα Τιτάν έχουν πλέον παρουσία σε Αλβανία, Τουρκία, Βουλγαρία, Σερβία.

6.2.2 Εταιρικό προφίλ και Στρατηγική

Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν την παραγωγή, τη μεταφορά και τη διανομή τσιμέντου, έτοιμου σκυροδέματος, αδρανών υλικών, ιπτάμενης τέφρας, κονιαμάτων και άλλων δομικών υλικών. Εκτείνονται σε όλο το φάσμα των δομικών υλικών. Εφαρμόζει πέρα από την επιχειρηματική του δραστηριότητα υπηρεσίες Έρευνας και Ανάπτυξης, διαχείρισης των αποβλήτων και μεταφοράς τους έχοντας σεβασμό απέναντι στο περιβάλλον και την κοινωνία.

Ο TITAN έχει όραμα να αναπτυχθεί ως «πολύπεριφερειακή και καθετοποιημένη δύναμη» στη διεθνή αγορά των δομικών υλικών», ο TITANΑΣ δραστηριοποιείται σε 14 χώρες παγκοσμίως, οι οποίες είναι οργανωμένες σε τέσσερις γεωγραφικούς τομείς για να έχει καλύτερο έλεγχο της παραγωγικής δραστηριότητας αλλά και να μπορεί να καταλαβαίνει τις απαιτήσεις από τους πελάτες της. Οι περιοχές αυτές είναι οι ΗΠΑ, Ελλάδα μαζί με τη Δυτική Ευρώπη, η Νοτιοανατολική Ευρώπη και η Ανατολική Μεσόγειος.

² Τα στοιχεία τα οποία στηρίχθηκε η ανάλυση είναι από την εξής πηγή. <https://www.titan.gr/>

Οι τέσσερις στρατηγικές προτεραιότητες στις οποίες βασίζεται η εταιρία είναι οι κάτωθι:

- Γεωγραφική διαφοροποίηση: Διεύρυνση των δραστηριοτήτων του Ομίλου μέσω εξαγορών και εγκατάστασης νέων μονάδων σε νέες ελκυστικές αγορές. Εφαρμόζοντας αυτή την στρατηγική φυσικά αυξάνει τα έσοδα του, μειώνει τα λειτουργικά κόστη του, γιατί έχει εταιρίες σε διάφορα μέρη και διευκολύνει τις μεταφορές των προϊόντων του και μπορεί να αφουγκράζεται καλύτερα τις απαιτήσεις που έχει η αγορά σε εκείνη την περιοχή. Με αποτέλεσμα να μην εξαρτάται από μία αγορά και του κινδύνους που έχει, αλλά και να αξιοποιεί τις παγκόσμιες ευκαιρίες.
- Καθετοποίηση δραστηριοτήτων: Επέκταση του Ομίλου σε άλλους παραγωγικούς τομείς στην αλυσίδα προϊόντων τσιμέντου. Η εταιρία έχει ως στόχο την αυτονομία από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από διάφορους πολιτικούς, νομικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους. Τέλος, η διατήρηση μυστικών της εταιρίας που παίζουν μεγάλο ρόλο στον ανταγωνισμό.
- Συνεχής βελτίωση της ανταγωνιστικότητας: Εφαρμογή νέων αποτελεσματικών μεθόδων στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου με στόχο τη μείωση του κόστους και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του. Βοηθά στο να επεκταθεί σε νέες αγορές στόχους αλλά παράλληλα σταθεροποιεί τη θέση στην αγορά στόχο αλλά και απέναντι στον ανταγωνισμό. Οι νέοι μέθοδοι παραγωγής βοηθάνε στη βελτίωση της απόδοσης της εταιρίας.
- Έμφαση στο ανθρώπινο δυναμικό και την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ): Φροντίδα και ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού και συνεχής βελτίωση των καλών σχέσεων με όλους τους εξωτερικούς και εσωτερικούς συμμετόχους. Η εταιρία έχει στενές σχέσεις με την κοινωνία και προσπαθεί να μην παρεκκλίνει από τις αξίες της σε όλη την πορεία της. Ο TITAN συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας παρέχοντας θέσεις εργασίας και κάνοντας προσπάθειες προστασίας του περιβάλλοντος.

Οι αξίες που προσπαθεί να εφαρμόσει ο όμιλος TITAN αναφέρονται :

1. Ακεραιότητα: ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές, διαφάνεια, ανοιχτή επικοινωνία.

2. Γνώση Διεύρυνση γνωστικού αντικειμένου, επαγγελματισμός σε κάθε λειτουργία αριστεία στις βασικές ικανότητες.
3. Αξία για τον πελάτη: πρόβλεψη των αναγκών των πελατών, καινοτόμες λύσεις και προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.
4. Δέσμευση απέναντι στους στόχους: αξία για τους μετόχους, σαφήνεια στόχων, υψηλές προδιαγραφές.
5. Συνεχής βελτίωση: διαρκής μάθηση, πρόθεση για αλλαγή, ανταπόκριση στις προκλήσεις.
6. Εταιρική κοινωνική ευθύνη: προτεραιότητα στην ασφάλεια, βιώσιμη ανάπτυξη, σύμπραξη με τους συμμετόχους.

6.2.3 Κριτική ανάλυση της πορείας προς διεθνή πορεία

Ο ΤΙΤΑΝ άρχισε τη δραστηριότητα του στην Ελλάδα και κυρίως την εγχώρια αγορά και προχωρώντας διεισδύει σταδιακά σε ξένες αγορές. Πρώτα με τις εξαγωγές και μετέπειτα με την ίδρυση θυγατρικών μονάδων. Κατά τη διάρκεια παρουσίας του στις αγορές εναρμόνισε και αναπροσάρμοσε τις στρατηγικές του. Μπορούμε να διακρίνουμε τέσσερις στρατηγικές για τη εταιρεία.

Η πρώτη στρατηγική αφορά την περίοδο 1902-1973. Την περίοδο αυτή η εταιρία ακολουθεί εξαγωγική στρατηγική. Η παραγωγή επεκτείνεται κυρίως στο εσωτερικό της χώρας. Θέτοντας στόχο την εδραίωση μιας ισχυρής θέσης στην τοπική αγορά και την απόκτηση της απαραίτητης τεχνογνωσίας για περαιτέρω επέκταση σε διεθνές επίπεδο. Εφαρμόζει οριζόντια ολοκλήρωση με τη δημιουργία θυγατρικών σε καίρια σημεία που υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης μέσω της θάλασσας για την διευκόλυνση των εξαγωγών της.

Ωστόσο ήταν αδύνατο να μην επηρεαστεί από τους δυο Παγκόσμιους Πολέμους Α΄ και Β΄ και την οικονομική κρίση τη δεκαετία του τριάντα. Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε ότι κατάφερε να αναπτυχθεί παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισε και να χαρακτηρίσουμε επιτυχείς τη πρώτη φάση.

Στο δεύτερο στάδιο 1974-1984 συνεχίζει την εξαγωγική της στρατηγική και αποτελεί την αρχή για την κάθετη ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων της με την ίδρυση θυγατρικών με κύριο σκοπό μιας ισχυρής θέσης στις ήδη αγορές που δραστηριοποιείται και τη διείσδυση της σε νέες αγορές. Παράλληλα θέτει τη βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων και για την επιτυχία αυτού προβαίνει σε ίδρυση δυο θυγατρικών μονάδων που βοηθούν και στη διανομή των προϊόντων της. Ανεξαρτητοποιείται με αυτό τον

τρόπο από τους προμηθευτές της και έχει περισσότερη ελευθερία για να λαμβάνει αποφάσεις. Συνοψίζοντας, η οριζόντια και η κάθετη ολοκλήρωση βελτίωσε τα προϊόντα της και την παραγωγικότητα της. Αύξησε τα έσοδα της και επεκτάθηκε και σε νέες αγορές.

Η τρίτη φάση 1985-1991 χαρακτηρίζεται από διείσδυση στην αμερικανική αγορά με την εδραίωση πλέον και παραγωγικής δραστηριότητας. Ακολουθεί μια πολύ-περιφερειακή στρατηγική. Η κίνηση αυτή καθιστά τη συνεχή γεωγραφική διαφοροποίηση του. Οι θυγατρικές προσανατολίζονται στις ανάγκες και απαιτήσεις των πελατών και αγορών. Παρά τις δυσκολίες και το σκληρό ανταγωνισμό η εταιρία κατάφερε να εδραιωθεί σε αρκετές χώρες και μάλιστα στην αγορά των ΗΠΑ. Αποτελώντας την αρχή για άλλες επεκτατικές στρατηγικές.

Η τέταρτη φάση 1992-σήμερα αναφέρεται στην πορεία προς τη διεθνοποίηση και τη στρατηγική της διεθνοποίησης. Η επέκταση γίνεται σε αγορές στόχους. Υπάρχει καλύτερος έλεγχος στις μονάδες της και διατηρεί το πλεονέκτημα που έχει σε σύγκριση με τους νέους ανταγωνιστές που εμφανίζονται κυρίως από την Ασία.

6.2.4. Οικονομική Ανάλυση

Πίνακας 14 Οικονομική Ανάλυση α' εξαμήνου 2019

€ εκ.	A' εξάμηνο 2019	A' εξάμηνο 2018	% μεταβολής
Κύκλος εργασιών	785,4	712,5	10,20%
Λειτουργικά κέρδη (EBITDA)	122,2	122,2	0,00%
Κέρδη προ φόρων	16,2	35,2	-53,90%
Καθαρά κέρδη*	13,3	24,8	-46,30%
* μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας			

Πηγή: TITAN (2019), Οικονομικές Καταστάσεις

Στο Α εξάμηνο του 2019, ο Όμιλος TITAN. Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών ανήλθε σε €785,4 εκ., παρουσιάζοντας αύξηση 10,2% σε σύγκριση με το 1^ο εξάμηνο του 2018. Εξαιτίας των πωλήσεων σε ΗΠΑ, Νοτιανατολική Μεσόγειο και ανάκαμψη στην Ελλάδα. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) παρέμειναν σταθερά σε σύγκριση με πέρυσι στα €122,2 εκ.. Τα καθαρά κέρδη, μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους έφτασαν τα €13,3 εκ., έναντι €24,8 εκ. το 1^ο εξάμηνο του 2018, πτώση η οποία σχετίζεται με την ενδυνάμωση του δολαρίου ΗΠΑ, που οδήγησε σε έξοδα αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου ύψους 5εκ δολαρίων, καθώς και με τις υψηλότερες αποσβέσεις.

6.2.5. Χρηματοοικονομική ανάλυση

Για την υλοποίηση της ανάλυση των αριθμοδεικτών της TITAN τα οικονομικά στοιχεία που αντλήθηκαν ήταν από τις ετήσιες εκθέσεις αποτελεσμάτων της εταιρίας για τα έτη 2016 -2018.

1.Δείκτης γενικής ρευστότητας: σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού / σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το μέτρο ρευστότητας μιας επιχείρησης και το περιθώριο ασφαλείας, ώστε αυτή να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητικών υποχρεώσεων.

Διάγραμμα 8 Γενική Ρευστότητα 2016-2018

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, TITAN.

Στη περίπτωση μας είναι ξεκάθαρο ότι ο δείκτης και τα τρία έτη είναι μεγαλύτερος της μονάδας. Το κυκλοφορούν ενεργητικό καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

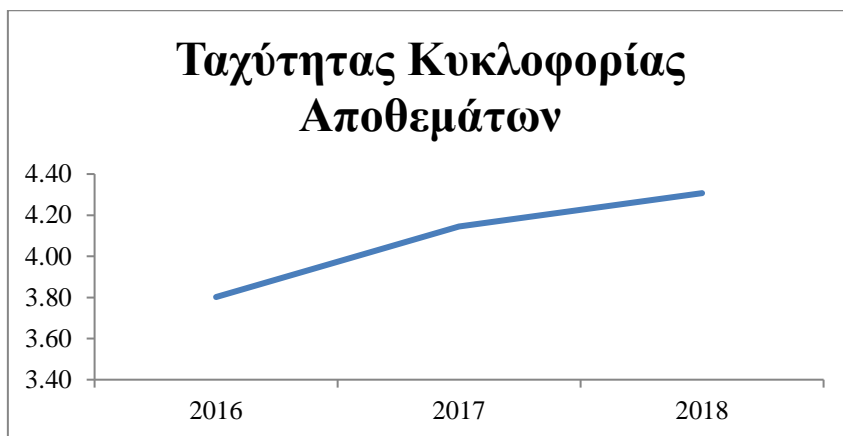
2.Δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων: κόστος πωλήσεων / αποθέματα.

Πίνακας 15 Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων

	2016	2017	2018
Κόστος Πωλήσεων	1.089.489	1.070.349	1.072.139
Αποθέματα	286.561	258.204	248.924
Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων	3,80	4,15	4,31

Πηγή: TITAN, Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 2016-2018.

Βλέπουμε ότι αυξάνεται ο δείκτης από το 2016-2018. Έχουμε ανακύκλωση των αποθεμάτων. Για το 2016 τα αποθέματα έμειναν $365/3,8 = 96$ ημέρες. Το 2017 $365/4,15 = 88$ ημέρες και για το 2018 $365/4,31 = 85$ ημέρες. Βλέπουμε ότι έχουν βελτιωθεί οι πωλήσεις στη διάρκεια των ετών.

Διάγραμμα 9 Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, TITAN.

3.Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως: γενικό σύνολο ενεργητικού / σύνολο ιδίων κεφαλαίων. Παρατηρούμε την επίδραση που ασκεί η χρησιμοποίηση των δανειακών κεφαλαίων στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας

Πίνακας 16 Δείκτης Οικονομικής Μοχλεύσεως

	2016	2017	2018
Σύνολο Ενεργητικού	2789777	2595467	286993
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1552816	1369672	1471290
Οικονομικής Μοχλεύσεως	1,80	1,89	0,20

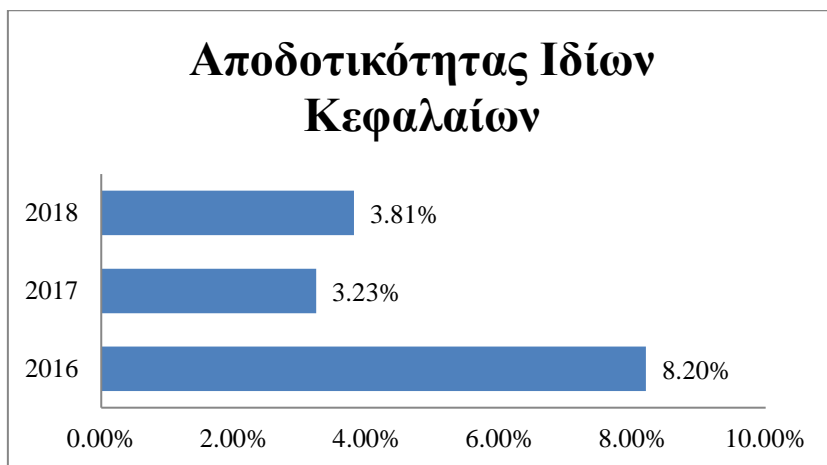
Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, TITAN.

Βλέπουμε ότι το 2016, 2017 ο δείκτης είναι μεγαλύτερος από το ένα. Η επιχείρηση έχει θετική επίδραση από τη χρήση ξένων κεφαλαίων, ενώ το 2018 είναι μικρότερος της μονάδας και η επίδραση των ξένων κεφαλαίων είναι αρνητική.

4.Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων: καθαρά κέρδη χρήσης / σύνολο ιδίων κεφαλαίων. Απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχείρησης και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποίησης ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος από τη χρήση των κεφαλαίων του μετόχου.

Πίνακας 17 Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων

	2016	2017	2018
Καθαρά Κέρδη	127.330	44.297	55.984
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	1.552.816	1.369.672	1.471.290
Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων	8,20%	3,23%	3,81%

Διάγραμμα 10 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

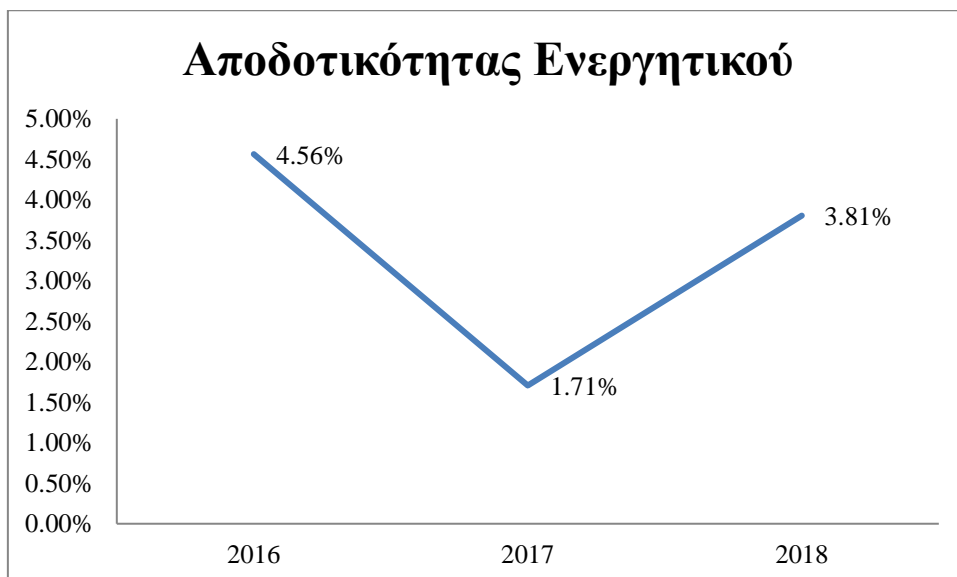
Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, ΤΙΤΑΝ.

Βλέπουμε ότι το 2018 ο δείκτης διαμορφώνεται σε 3,81%. Το 2017 έχει μειωθεί σε 3,23 σε σχέση με το 2016 που ήταν στα 8,2%. Παρατηρούμε ότι έχει αυξηθεί για το 2018 μετά τη μεγάλη μείωση του το 2017.

5.Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού: καθαρά κέρδη χρήσης / σύνολο ενεργητικού. Μετράει την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης και επιτρέπει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας της.

Πίνακας 18 Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού

	2016	2017	2018
Καθαρά Κέρδη	127330	44297	55984
Σύνολο Ενεργητικού	2789777	2595467	1471290
Αποδοτικότητας Ενεργητικού	4,56%	1,71%	3,81%

Διάγραμμα 11 Αποδοτικότητα Ενεργητικού

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, TITAN.

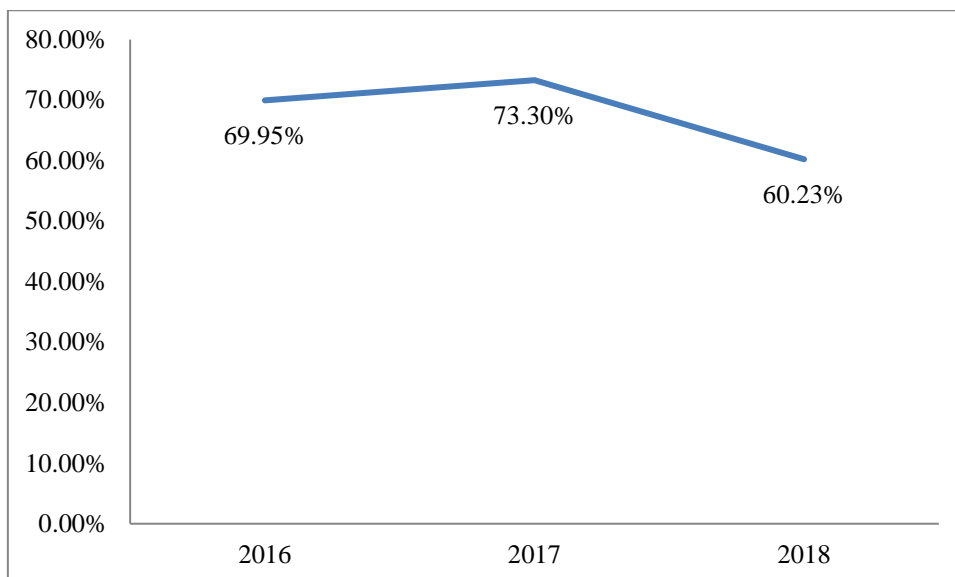
Παρατηρούμε ότι το 2017 η εταιρία έχει 1,7% που δηλώνει ότι δε χρησιμοποιεί τόσο αποδοτικά το ενεργητικό της. Αυξάνεται βεβαία το 2018 σε 3,8% αρκετά χαμηλός για να προσελκύσει κεφάλαια.

6. Δείκτης μεικτού κέρδους: μεικτά κέρδη εκμετάλλευσης / κύκλος εργασιών.

Είναι πολύ σημαντικός διότι παρέχει ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων.

Πίνακας 19 Δείκτης Μεικτού Κέρδους

	2016	2017	2018
Μεικτά Κέρδη Εκμετάλλευσης	437.014	435.454	400.608
Κύκλος Εργασιών	624743	594097	665143
Μεικτό Περιθώριο Κέρδους	69,95%	73,30%	60,23%

Διάγραμμα 12 Μεικτού Κέρδους.

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, TITAN.

Παρατηρούμε ότι το 2017 η εταιρία σημειώνει υψηλό δείκτη μεικτού κέρδους. Το 2018 διαμορφώνεται σε 60,2% σημειώνοντας μείωση 10%. Μπορεί να αντιμετωπίσει βέβαια μια αύξηση του κόστους των πωλούμενων προϊόντων της.

6.3. Εταιρική παρουσίαση Τσιμεντοποιία Βασιλικού³

Το 1963 η Τσιμεντοποιία Βασιλικό ιδρύεται και η μονάδα παραγωγής άρχισε να είναι πλήρως λειτουργική το 1967. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών της κατασκευάζει το 1987 το λιμάνι του Βασιλικού, στοχεύοντας στην αύξηση των εξαγωγών του. Οι μετοχές της Εταιρείας εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου το 1996.

Το 2007 προβαίνει σε εκσυγχρονισμό της παραγωγική γραμμής με στόχο να μειώσει το κόστος παραγωγής και να θέσει την εταιρία σε καλύτερη θέση από αυτή των ανταγωνιστών της.

Το 2008 η Κυπριακή Εταιρία Τσιμέντων συγχωνεύτηκε στην Τσιμεντοποιία Βασιλικό λόγω την ανάπτυξης των κατασκευαστών και των ακίνητων που υπήρχε στην Κύπρο. Η εξαγορά αυτή μείωσε το κόστος παραγωγής κι αύξησε την παραγωγική δυνατότητα του Ομίλου.

³ Η ανάλυση βασίστηκε στα στοιχεία από την εξής πηγή: <https://www.vassiliko.com/>

Το 2011, έχοντας ως οδηγό τα νέα Ευρωπαϊκά Πρότυπα, η Εταιρεία ολοκλήρωσε την κατασκευή μιας νέας και απόλυτα σύγχρονης, τεχνολογικά, παραγωγικής μονάδας κλίνκερ. Η ανακαινισμένη μονάδα παραγωγής συνεισέφερε σημαντικά στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων. Αποτελεί κύριο πρόβλημα του κλάδου η παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα και άλλων ρυπογόνων αερίων. Την ίδια χρονιά παρατηρήθηκε αύξηση του παραγωγικό δυναμικό της εταιρείας σε 2 εκ τόνους ετησίως.

Το 2014 λαμβάνοντας τη τάση από το εξωτερικό περιβάλλον για οικολογικά υλικά θέτει σε λειτουργία σύστημα τροφοδοσίας εναλλακτικών καυσίμων και υλών. Το 2018 η δημιουργία Σιλό Κλίνκερ οδήγησε την εταιρεία να αυξήσει τις εξαγωγές της στη Μεσόγειο.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στους τομείς παραγωγής κλίνκερ και τσιμέντου, ενώ παράλληλα διαχειρίζεται τέσσερα λατομεία των οποίων οι εργασίες αφορούν την εξόρυξη πρώτης ύλης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή τσιμέντου. Τα λατομεία της βρίσκονται στη Κύπρο και στις ακόλουθες περιοχές στην Καλαβασό, στο Αρμενοχώρι, στο Φράγμα και στο Βασιλικό.

6.3.1 Στρατηγικές και πολιτικές Τσιμεντοποιίας Βασιλικού

Η Τσιμεντοποιία Βασιλικού καταλήξαμε ότι εφαρμόζει τις ακόλουθες πολιτικές και αρχές για τη βελτίωση των προϊόντων της και την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους πελάτες με σεβασμό πάντα στο περιβάλλον.

Πολιτική Ασφάλειας και Υγείας

Η υγεία και ασφάλεια για τη Τσιμεντοποιία Βασιλικού είναι ισάξιες με τις άλλες λειτουργίες όπως της Έρευνας και Ανάπτυξης Παραγωγικής, Εμπορικής. Επιπρόσθετο όραμα αποτελεί παροχή εκπαίδευσης του προσωπικού για τη μείωση ατυχημάτων. Προσπαθεί να εξελίξει το ανθρώπινο δυναμικό και να παρέχει τη κατάλληλη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Δίνει σημασία στον άνθρωπο, καθώς ο Όμιλος αποτελεί μέρος της κοινωνίας.

Πολιτική Ενεργειακής Διαχείρισης

Αφορά την *«αποδοτική χρήση ενέργειας στις εγκαταστάσεις, στη διάρκεια των δραστηριοτήτων, με σκοπό την προστασία των φυσικών πόρων και τη μείωση των αερίων εκπομπών και βοηθώντας στο μετριασμό της επίδρασης στις κλιματικές αλλαγές»*. Στόχος

αποτελεί η όσο τον δυνατόν καλύτερης χρήσης των ενεργειακών πόρων που απαιτούνται στη επιχειρηματική δραστηριότητα, κάνοντας χρήση τεχνολογικών καινοτομιών που αποσκοπούν στο να βελτιωθεί η παραγωγική διαδικασία. Αφουγκράζονται τις ανάγκες της εποχής για τη μείωση των εργοστασιακών ρύπων και το μεγάλο περιβαλλοντικό αντίκτυπο που έχει η παραγωγή τσιμέντου.

Πολιτική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αποτελεί τη αρχή που ακολουθεί ο όμιλος για να λειτουργεί ως εταιρία και αφορά δραστηριότητες του και δράσεις για το πολιτισμό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Ο Όμιλος παρέχει εργασία και βοήθά στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και τέλος καταβάλλει προσπάθειες για το περιβάλλον.

Πολιτική Ποιότητας

Ακολουθώντας την ανάγκη για βελτίωση των προϊόντων και την ικανοποίηση των αναγκών και προσδοκιών των πελατών με την εισαγωγή νέων μεθόδων και τεχνογνωσίας για την συνεχή βελτίωση των παροχών της εταιρίας. Εκπληρώνοντας τις απαιτήσεις που έχει η νομοθεσία και τηρώντας όλους τους αναγκαίους κανόνες.

Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

«Η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, η οποία επιτυγχάνεται εν μέρει μέσω της εναρμόνισης του Γενικού Κανονισμού Προστασίας των Δεδομένων (2016/679).» Η Εταιρεία έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα και χρησιμοποιεί τα πρότυπα ώστε να προστατεύει την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων, καθώς η χρήση και η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων παράνομα δημιουργεί την πιθανότητα να υπάρξουν σοβαρές στο ίδιο το πρόσωπο/άτομο που επεξεργάστηκαν τις πληροφορίες του. Ο Όμιλος σέβεται το θεμελιώδες δικαίωμα για προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής.

Πολιτική Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Στόχος της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού είναι μια ουσιαστική περιβαλλοντική προσέγγιση και επίδοση. *«Γι' αυτό το λόγο συμβάλλουμε συστηματικά και υπεύθυνα, εκμεταλλευόμενοι τις ευκαιρίες βελτίωσης που μας δίνονται καθημερινά, με απώτερο σκοπό να δημιουργήσουμε ένα βιώσιμο περιβάλλον και ενδεχομένως ένα καλύτερο αύριο».* Η επιτυχία της επιχείρησης εξαρτάται από τη βελτίωση και την εναρμόνιση με το περιβάλλον της. Χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες και καινοτομίες που βοηθούν

στη μέγιστη παραγωγική δραστηριότητα και έχοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη ως στόχο και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών κρίσεων. Έτσι διασφαλίζουν το μέλλον για τις επόμενες γενιές.

6.3.2 Κριτική πορείας ανάπτυξης

Η Τσιμεντοβιομηχανία Βασιλική καθόλη τη διάρκεια προσπαθούσε να αυξήσει την αποδοτικότητα της και να ισχυροποιήσει τη θέση ανάμεσα στις κυρίαρχες βιομηχανίες του κλάδου του τσιμέντου. Η κοινωνική, περιβαλλοντική αποστολή της εταιρείας τη διακρίνουν σε όλη την επιχειρηματική δραστηριότητα της.

Η πρώτη φάση αφορά το χρονικό διάστημα 1963-1984. Η εταιρία εστιάζει στην αύξηση της παρουσίας της στην εγχώρια και διεθνή αγορά. Αρχικά εδραιώνεται ως τοπική επιχείρηση και χτίζοντας ένα δίκτυο υπό διεθνείς πελάτες προβαίνει το 1983 στη κατασκευή του Λιμένα Βασιλικού που φέρνει αύξηση των εξαγωγών και εδραίωση στη διεθνή αγορά. Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι αύξησε τα έσοδα της και να επεκταθεί σε νέες αγορές.

Η δεύτερη φάση αναφέρεται στα έτη 1985-1999. Σημείο αναφορά της εταιρείας αποτελεί το 1990 η εξαγορά ποσοστού από την Italcementi ιταλική συμφερόντων εταιρία της τάξεως του 20%. Συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη της εταιρίας διαθέτοντας της την τεχνογνωσία για την παραγωγή τσιμέντου και εισάγοντας νέες τεχνολογικές πρακτικές. Το ποσοστό μετοχών που κατέχει η ιταλική εταιρία αυξάνεται στο 33% στη συνέχεια. Κάνοντας αυτό αποκτά σημαντικά πλεονεκτήματα έναντι του ανταγωνισμού.

Η τρίτη φάση περιγράφει τη περίοδο 2000-2007. Η διάθεση μετοχών στην ιταλική εταιρία επέφερε τη δημιουργία έργων και την αύξηση των εξαγωγών της αλλά και σε τοπικό επίπεδο η οριζόντια ολοκλήρωση βοήθησε τη διανομή στην Κύπρο. Η εταιρεία επενδύει σε περιβαλλοντικά θέματα και προσπαθεί να βελτιωθεί. Στην προσπάθεια της για ανάπτυξη ακολουθεί στρατηγική διείσδυση αγοράς. Συγκεκριμένα η εγκατάσταση ενός μύλου για το τσιμέντο που μειώνει τους ρύπους του διοξειδίου του άνθρακα. Η λειτουργία εργαστηρίου έλεγχου ποιότητας και έρευνας συντελεί να βελτιωθεί η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων. Προσπαθώντας να μειώσει τα λειτουργικά της κόστη, γιατί μην υπάρχει εξάρτηση της από τρίτους. Η εταιρία εφαρμόζει στρατηγικές συνεργασίας και οριζόντιας ολοκλήρωσης καθώς συμμετέχει με ποσοστά πάνω από το 20% σε εταιρίες που έχουν σχέση με τη παραγωγή τσιμέντου στην Κύπρο, ώστε να

εξυπηρετεί μεγαλύτερο μερίδιο πελατών. Η εταιρία εδραιώνεται στην εγχώρια αγορά αλλά και διεθνή αγορά.

Η τέταρτη φάση αφορά το 2008-σήμερα. Η εφαρμογή συγχώνευσης που εφαρμόζει με τη Κυπριακή Εταιρία Τσιμέντων μειώνει το ποσοστό σε 26% της Italcementi (θυγατρική της Heidelberg Cement). Η εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας μεγιστοποιεί την παραγωγικότητα και ελαχιστοποιεί τις λειτουργικές δαπάνες. Βελτιώνοντας την εξυπηρέτηση των πελατών της και τηρώντας τις πολιτικές της για το περιβάλλον και την ποιότητα των προϊόντων. συνεχίζει να ακολουθεί τη στρατηγική ανάπτυξη νέων προϊόντων και να επεκταθεί σε νέες αγορές.

6.3.3 Οικονομική ανάλυση

Πίνακας 20 Οικονομική Ανάλυση Α' Εξαμήνου 2019

€ Εκ.	Α' Εξάμηνο 2019	Α' Εξάμηνο 2018	% Μεταβολής
Κύκλος Εργασιών	53,99	49,6	8,9%
Λειτουργικά Κέρδη (Ebitda)	10,9	9,8	11,2%
Κέρδη Προ Φόρων	11,9	10,2	16,7%
Καθαρά Κέρδη*	10,4	8,9	16,9%
* Μετά Από Φόρους Και Δικαιώματα Μειοψηφίας			

Πηγή: Τσιμεντοποιία Βασιλικού (2019), Αποτελέσματα Α' εξαμήνου.

Στο Α' εξάμηνο του 2019 βλέπουμε αύξηση κατά 8,9% σε σύγκριση με το 1^ο εξάμηνο του 2018. Τα λειτουργικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 11,2%. Γενικότερα παρατηρούμε αύξηση των καθαρών κερδών κατά 16,9% .

Τα έσοδα για το πρώτο εξάμηνο του 2019 ανήλθαν σε € 53.996.000, έναντι € 49.603.000 για την αντίστοιχη περίοδο 2018. Η αύξηση των εσόδων αφορά τις αυξήσεις των όγκων που αντιστάθμισαν ορισμένες μειώσεις τιμών. Η ενέργεια, τα καύσιμα και η περιβαλλοντική διαχείριση βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των προτεραιοτήτων διαχείρισης, εστιάζοντας την αποδοτικότητα της διαδικασίας, τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων και πηγών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Επίσης, ακολουθώντας την παγκόσμια τάση της βιομηχανίας τσιμέντου, θα επικεντρωθούμε στην προώθηση ενός πιο φιλικού προς το περιβάλλον τσιμέντου μέσω την εμπορία και την τιμολόγηση.

6.3.4. Ανάλυση Αριθμοδεικτών

Για την υλοποίηση της ανάλυσης των αριθμοδεικτών της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού τα οικονομικά στοιχεία που αντλήθηκαν ήταν από τις ετήσιες εκθέσεις αποτελεσμάτων της εταιρίας για τα έτη 2016-2018.

1.Δείκτης γενικής ρευστότητας: σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού / σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Διάγραμμα 13 Γενική Ρευστότητα

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

Παρατηρούμε ότι το 2018-2016 ο δείκτης είναι μεγαλύτερος του δυο. Η επιχείρηση έχει ασφάλεια ειδικά σε περιόδους κρίσης. Με μια μείωση του το 2017 στο 2,03.

2.Δείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων: κόστος πωλήσεων / αποθέματα.

Πίνακας 21 Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων

	2018	2017	2016
Κόστος Πωλήσεων	70944	71576	61252
Αποθέματα	25245	23996	20559
Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων	2,810	2,983	2,979

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

Βλέπουμε ότι το 2018 ο δείκτης έχει μειωθεί. Τα αποθέματα δεν αντικαταστάθηκαν τόσο γρήγορα ούτε το 2016. Το 2017 παρέμειναν το μικρότερο χρονικό διάστημα για τα έτη 2018-2016.

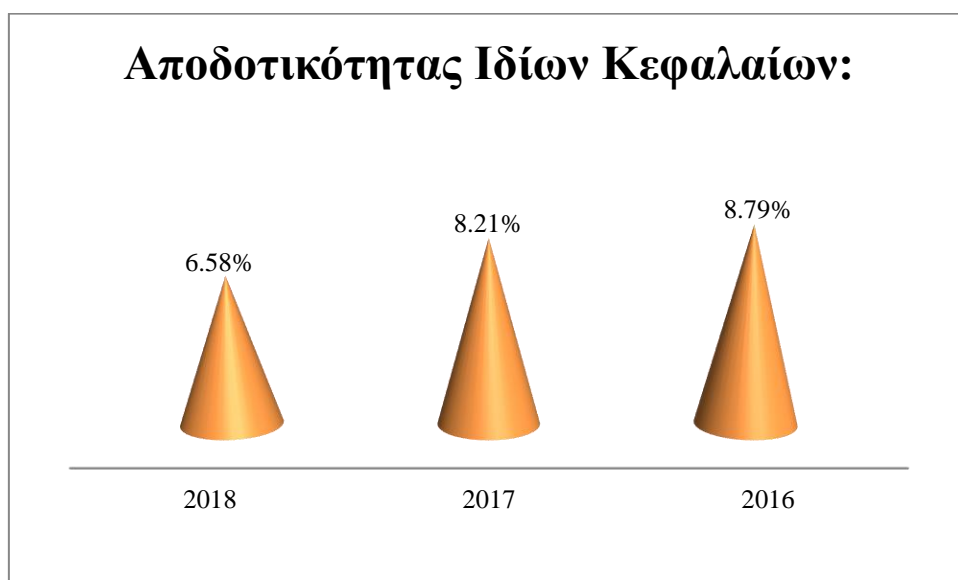
3.Δείκτης οικονομικής μοχλεύσεως: γενικό σύνολο ενεργητικού / σύνολο ιδίων κεφαλαίων.

Πίνακας 22 Δείκτης Οικονομικής Μόχλευσης

	2018	2017	2016
Γενικό Σύνολο Ενεργητικού	286316	296943	297851
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	233349	238979	234021
Οικονομικής Μοχλεύσεως	1,23	1,24	1,27

Βλέπουμε ότι ο δείκτης και τα τρία έτη είναι μεγαλύτερο της μονάδα. Έχει θετική επίδραση στην εταιρία η χρήση ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της. Παρατηρούμε βέβαια ότι μειώνεται σταδιακά σε 1,24 το 2017 και 1,23 για το 2018.

4.Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων: καθαρά κέρδη χρήσης / σύνολο ιδίων κεφαλαίων.

Διάγραμμα 14 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Πίνακας 23 Δείκτη Απόδοσης Κεφαλαίων

	2018	2017	2016
Καθαρά Κέρδη Χρήσης	15360	19623	20563
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	233349	238979	234021
Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων:	6,58%	8,21%	8,79%

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

Βλέπουμε ότι ο δείκτης μειώνεται το 2017 από 8,79% σε 8,21%. Το ίδιο συμβαίνει και το 2018 σε 6,58%.

5. Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού: καθαρά κέρδη χρήσης / σύνολο ενεργητικού.

Πίνακας 24 Δείκτη Αποδοτικότητας Ενεργητικού.

	2018	2017	2016
Καθαρά Κέρδη Χρήσης	15360	19623	20563
Σύνολο Ενεργητικού	286316	296943	297851
Αποδοτικότητα Ενεργητικού	5,36%	6,61%	6,90%

Διάγραμμα 15 Αποδοτικότητα Ενεργητικού

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

Υπάρχει μείωση του δείκτη σε 5,36% το 2018 και το 2017 ο δείκτης μειώνεται σε σύγκριση με το 2016. Τα κεφάλαια της επιχείρησης δε χρησιμοποιούνται τόσο αποδοτικά καθώς υπάρχει μια μείωση κάθε χρόνο από τα 2016.

6. Δείκτης μεικτού κέρδους: μεικτά κέρδη εκμετάλλευσης / κύκλος εργασιών

Πίνακας 25 Δείκτης Μεικτού Κέρδους

	2018	2017	2016
Μεικτά Κέρδη Εκμετάλλευσης	26982	30891	33492
Κύκλος Εργασιών	97926	102467	94744
Δείκτης Μεικτού Κέρδους:	27,55%	30,15%	35,35%

Παρατηρούμε ότι ο δείκτης το 2016 είναι σε 35,35%. Το 2017 σε 30,17% έχοντας μειωθεί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Το 2018 παρατηρούμε ότι έχει μειωθεί στο 27,55%. Θα μπορούσαμε να τονίσουμε ότι μια μείωση του δείκτη θα φέρει σε

δύσκολη θέση γιατί δε θα μπορεί να αντιμετωπίσει με ευκολία το κόστος των πωλούμενων αγαθών της.

Διάγραμμα 16 Μεικτού Κέρδους

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

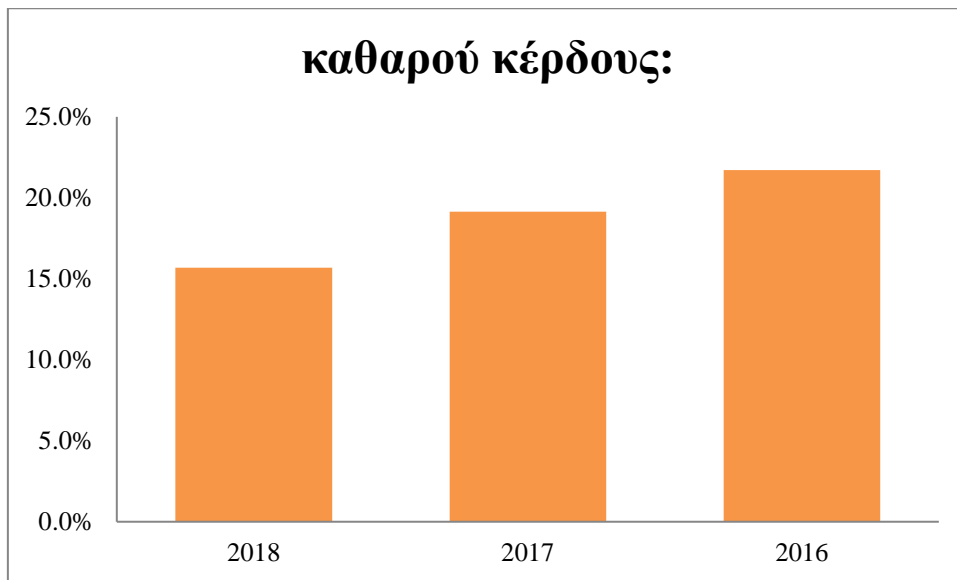
7. Δείκτης καθαρού κέρδους: καθαρά κέρδη χρήσης / κύκλος εργασιών.

Γνωστός και ως καθαρό περιθώριο κέρδους, προσδιορίζει το κέρδος από τις λειτουργικές δραστηριότητες

Πίνακας 26 Δείκτης Καθαρού Κέρδους

	2018	2017	2016
Καθαρά Κέρδη Χρήσης	15360	19623	20563
Κύκλος Εργασιών	97926	102467	94744
Καθαρού Κέρδους:	15,7%	19,2%	21,7%

Παρατηρούμε ότι υπάρχει κάμψη στο δείκτη από το 2016 και έπειτα. Από το 21,7% μειώθηκε σε 15,7%.

Διάγραμμα 17 Διάγραμμα Καθαρού Κέρδους.

Πηγή: Ετήσιες Εκθέσεις Αποτελεσμάτων 2016-2018, Τσιμεντοποιία Βασιλικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο Συζήτηση Αποτελεσμάτων

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται τα αποτελέσματα της εργασίας και προκύπτει συζήτηση για τα πορίσματα της έρευνας, αλλά και τονίζονται πιθανές νέες μελέτες.

7.1. Συζήτηση αποτελέσματος

Ο σκοπός της εργασίας ήταν να βρεθούν τυχόν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ του φορολογικού συστήματος Ελλάδας και Κύπρου με σκοπό να κατανοήσουμε αν το φορολογικό σύστημα των δυο χωρών ευνοεί τις επιχειρήσεις να επενδύσουν σε αυτές.

Θεωρήσαμε ότι μέσω τη μελέτη περίπτωσης δυο εταιριών από Ελλάδα και Κύπρο θα έδινε πεισσότερες πληροφορίες στο ερώτημα που θέσαμε στην αρχή της διπλωματικής εργασίας.

Οι πληροφορίες που βρήκαμε για τις δυο εταιρείες ήταν περιορισμένες. Δεν είχαμε τη δυνατότητα να αναζητήσουμε δημοσιοποιημένα στοιχεία κυρίως για τη Κυπριακή εταιρεία.

Αναλύοντας μόνο τη φορολογία των νομικών οντοτήτων υπήρχε μικρή δυναότητα να περιγράψουμε το ευρύ φάσμα από τη πολυπλοκότητα του νομοθετικού πλαισίου που κατέχει η φορολογία. Η ταυτόχρονη ανάλυση περισσότερων από την φορολογία εισοδήματος όπως της φορολογίας των φυσικών προσώπων θα εμπλούτιζε πρωτίστως την εργασία μας αλλά παράλληλα θα παρείχε πιο αντικείμενική και γενική εικόνα στο φορολογικό σύστημα τόσο της Ελλάδας αλλά και της Κύπρου. Πιθάνως μια μελλοντική έρευνα που θα συμπεριλάβει όλο το φάσμα της φορολογίας θα μας δώσει την ευκαιρία να αξιολογήσουμε καλύτερα το σύστημα των ψωρών.

Ο μικρός χρονικός ορίζοντας που επιλέχθηκε για τη διεξαγωγή της μελέτης περίπτωσης δεν παρείχε αποτελέσματα για το εάν η φορολογική πολιτική και τα έσοδα των εταιριών επηρεάστηκαν αλλά και η κρίση που έπληξε τις δυο χώρες καθόρισε και την πολιτική που εφάρμοσαν.

Πιθανόν μια μελλοντική έρευνα που θα μπορούσε να διεξαχθεί είναι πως εφαρμόζεται η εταιρική στρατηγική βάση της φορορολικής πολιτικής. Απαιτείται ποιοτική έρευνα για ζήτημα φοροαπαλλαγής και το αντίκτυπο που έχει στα έσοδα των επιχειρήσεων.

7.1 Ανάλυση PEST

Η ανάλυση PEST περιγράφεται τους μακροοικονομικούς παραγόντες που χρησιμοποιούνται στη διαχείριση της στρατηγικής μιας επιχείρησης, εξετάζοντας το περιβάλλον της. Το Πολιτικό (Political), το Οικονομικό (Economical), Κοινωνικό (Social) και Τεχνολογικό (Technological).

Αναλύοντας το εξωτερικό περιβάλλον των δυο επιχειρήσεων μας βοηθά να κατανοήσουμε την υφιστάμενη κατάσταση της αγοράς και τον τρόπο που λήφθηκαν οι αποφάσεις των επιχειρήσεων.

Πίνακας 27 Ανάλυση PEST

Political	Economical	Social	Technological
Ασταθές πολιτικό περιβάλλον	Χαμηλή οικονομική ανάπτυξη	Επίπεδο μόρφωσης	Εισαγωγή νέων τεχνολογιών
Συχνή αανθεώση της νομοθεσίας	Επίπεδο ανεργίας	Προϊόντα περιβαλλοντικά φιλικά	

- **Πολιτικό (Political) Περιβάλλον**

Η πολιτική αστάθεια και η αναθεώρηση και μεταβολές στη φορολογία καθιστούν αδύνατο τη χάραξη μιας εταιρικής πολιτικής και το μακροπρόθεσμο προγραμματισμό κινήσεων της εταιρείας.

- **Οικονομικό (Economical) περιβάλλον**

Η οικονομική κρίση και τα υψηλά επίπεδα ανεργίας έχει επηρεάσει το κύκλο των εργασιών της και την ανάγκασε να στραφεί σε νέες αγορές για να επιβιώσει.

- **Κοινωνικό(Social) κοινωνικό**

Το υψηλό επίπεδο μόρφωσης εργαζομένων συμβάλλει στην άρτια στελέχωση όλων των τομέων της επιχείρησης.

Η κλιματική αλλαγή οδήγησε στη στροφή και παραγωγή προϊόντων που αναπικρίνονται στις τάσεις της εποχής

- **Τεχνολογικό (Technological) περιβάλλον**

Βελτιστοποίηση των προϊόντων με εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τη προσπάθεια της να ακολουθήσει τις τεχνολογικές τάσεις του κλάδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο Συμπεράσματα – Προτάσεις

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται βασικά τα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας και γίνονται οι προτάσεις για περαιτέρω μελέτη.

Κλείνοντας θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι η Ελλάδα και ιδιαίτερα το φορολογικό σύστημα χαρακτηρίζεται από μεταβολές και αστάθεια. Αποτρέποντας με αυτό τον τρόπο τις επιχειρήσεις να επενδύσουν στην Ελλάδα. Από την άλλη πλευρά η Κύπρος χαρακτηρίζεται από σταθερότητα και σπάνιες αλλαγές στους φορολογικούς δείκτες.

Βλέποντας τους συντελεστές φορολογίας της Ελλάδας και της Κύπρου, η Κύπρος έχει το συγκριτικό πλεονέκτημα με 12,5% σε αντίθεση με την Ελλάδα που έχει 28% για το 2019. Συγκρίνοντας τα δυο συστήματα βλέπουμε ότι η Ελλάδα έχει μεταβάλλει αρκετές φορές τους φορολογικούς συντελεστές της. Η Κύπρος μετέβαλλε τους συντελεστές της το 2012 μετά τη κρίση που αντιμετώπισε. Οι δυο οικονομίες είναι στενά συνδεδεμένες. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι η κρίση που αντιμετώπισε οφειλόταν στο όλο και αυξανόμενο αριθμό των μη εξυπηρετούμενων δανείων που είχε στη κατοχή του το Κυπριακό τραπεζικό σύστημα. (Krohnfeldt J, 2019).

Μια ομοιότητα που παρατηρήσαμε είναι ότι και στις δυο χώρες προκαταβάλλεται ο φόρος 100% για τα νομικά πρόσωπα.

Στην Ελλάδα για τα νεοσύστατα νομικά πρόσωπα η προκαταβολή φόρου εισοδήματος μειώνεται σε ποσοστό 50% για τα πρώτα τρία έτη της λειτουργίας τους.

Διαπιστώθηκε ότι στη Κύπρο δε προκαταβάλλετε φόρος από νομικά πρόσωπα. Στην Κύπρο στη 31^η Ιουλίου κάθε έτους εκτιμάται το ποσό του οφειλόμενου φόρου επί των προβλεπόμενων κερδών της τρέχουσας χρήσης, και προκαταβάλλεται σε ποσοστό 100% με δύο ισόποσες δόσεις την 31^η Ιουλίου και την 31^η Δεκεμβρίου αντίστοιχα. Όμως αν το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε για το τρέχον έτος, είναι χαμηλότερο από το 75% του τελικού φόρου, τότε προβλέπεται επιβάρυνση σε ποσοστό 10% επί του τελικού φόρου. Αντίθετα αν είναι μεγαλύτερο από τον τελικό φόρο το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε για το τρέχον έτος με βάση την εκτίμηση των κερδών, τότε οι

φορολογικές αρχές θα χρησιμοποιήσουν την επιπλέον καταβολή για συμψηφισμό με τυχόν μελλοντικές φορολογικές υποχρεώσεις.

Τα έσοδα από μερίσματα στην Κύπρο απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων, όπως αναφέραμε και πιο πάνω στην εργασία μας. Ωστόσο, όλοι οι κάτοικοι της Κύπρου υπόκεινται σε έκτακτη αμυντική εισφορά (SDC) σε ποσοστό 17%, ποσό που παρακρατείται στην πηγή. Οι μη φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου δεν υπόκεινται σε έκτακτη αμυντική εισφορά.

Ακόμη, δεν παρακρατούνται οι φόροι από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (royalties) σχετικά με τη χρήση των δικαιωμάτων αυτών εκτός Κύπρου.

Η Κύπρος μάλιστα κατέχει τους χαμηλότερους φορολογικούς δείκτες στη ΕΕ. Το διαπιστώσαμε στην έρευνα μας, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 1 στο κεφάλαιο τέσσερα. Τέλος, στο ίδιο κεφάλαιο και μάλιστα στα διαγράμματα 4 και 5, 6 τα έσοδα από φόρους συνολικά στην Κύπρο ξεπερνούν αυτά της Ελλάδας.

Στο κεφάλαιο 5 είδαμε ότι η Ελλάδα εφαρμόζει απαλλαγή από τον συμπληρωματικό φόρο 0,5% για τα κτίρια που ιδιοχρησιμοποιούνται για την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αντίθετα η Κύπρος έχει υψηλό δείκτη φορολογίας καθότι η φορολόγηση ανέρχεται έως και 1,9% της εμπορικής αξίας των ακινήτων.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι όσον αφορά τη σύγκριση που κάναμε ανάμεσα στις δυο εταιρίες τη TITAN και τη Τσιμεντοποιία Βασιλικό βάση των αριθμοδεικτών ότι και οι δυο επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο κλάδο της τσιμεντοβιομηχανίας έχουν τα απαραίτητα όρια ασφάλειας για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων τους. Με τη Βασιλικό να έχει καλύτερη ρευστότητα σε σχέση με το TITAN σύμφωνα με το δείκτη ρευστότητας.

Η Τσιμεντοβιομηχανία Βασιλικό χρειάζεται να κάνει επαναπρογραμματισμό στις πωλήσεις για μην μένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα τα αποθέματα της. Η TITAN καταφέρνει να τη διαθέτει γρηγορότερα.

Επίσης, οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν διαφορετικές στρατηγικές στη πορεία τους για τη καθιέρωση στη διεθνή αγορά. Η TITAN χρησιμοποιεί επεκτατική πολιτική και ιδρύει θυγατρικές για να μη εξεργτάται από οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες. Από την άλλη πλευρά η Τσιμεντοποιία Βασιλικό χρησιμοποιεί στρατηγικές ανάπτυξης

νέων προϊόντων και διείσδυσης σε νέες αγορές. Ωστόσο διακρίναμε ότι και οι δυο χρησιμοποιούν στρατηγικές οριζόντιας ολοκλήρωσης.

Εντέλλει ο σκοπός της παρούσας εργασίας ολοκληρώθηκε. Παρουσιάστηκε συνοπτικά το φορολογικό σύστημα μεταξύ της Ελλάδας και Κύπρου.

Κλείνοντας κάνουμε μια αναφορά σε προτάσεις που θα ήταν καλό να ακολουθηθούν για τη βελτίωση του φορολογικού συστήματος της Ελλάδας. Κρίνεται αναγκαίο να δημιουργηθεί ένα ξεκάθαρο και ενιαίο φορολογικό σύστημα. Έτσι δε θα προκαλείται σύγχυση στους φορολογούμενους και θα αποφευχθεί η φοροδιαφυγή. Η ΕΕΑ (2017) αναφέρει ότι *«αν δεν υπήρχε παραοικονομία στην Ελλάδα, οι απαιτούμενες αυξήσεις των φορολογικών συντελεστών προκειμένου να επιτευχθούν οι φορολογικοί στόχοι του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής θα ήταν σημαντικά μικρότερες»*

Η μείωση του φορολογικού συντελεστή των νομικών οντοτήτων θα έδιναν τη δυνατότητα σε νέες επενδύσεις από επιχειρήσεις. Το ισχύον φορολογικό καθεστώς είναι αποτρεπτικός παράγοντας γι' αυτές. Καλό λοιπόν να δημιουργηθούν φορολογικά κίνητρα που θα οδηγούν τις επιχειρήσεις στο να δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη και εν τέλει στα δημόσια έσοδα.

Ο Βασαρδάνη, Μ.(2011) αναφέρει ότι το πρόβλημα της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα, έχει σοβαρές δημοσιονομικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Λόγω της πολύπλευρης φύσης του το πρόβλημα και τα βαθύτερα αίτια του οι προσπάθειες κατά της φοροδιαφυγής πρέπει να είναι:

- i. συλλογικές,
- ii. συστηματικές
- iii. και πολύπλευρες,

μαζί με τους εξής κάτωθι τρεις άξονες:

1. απλούστευση της νομοθεσίας,
2. βελτίωση είσπραξη φόρων
3. και ελέγχους και ενίσχυση φορολογικό ηθικό.

Βέβαια έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες. Ανέλαβαν πρόσφατα οι ελληνικές αρχές για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού φορολογικού πλαισίου, ικανό να αποφέρει τα αναμενόμενα έσοδα και να διασφαλίσουμε μια διαφανή και δίκαιη κατανομή της φορολογικής επιβάρυνσης.

Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής απαιτεί μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, επίσης ριζικές αλλαγές σε πολλά επίπεδα. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να είναι μια συστηματική και συνεκτική προσπάθεια που να γίνεται σε κάθε στάδιο της φορολογικής διαδικασίας, από το σχεδιασμό της φορολογικής πολιτικής και τον έλεγχο της υπόκεινται σε επιβολή ποινικού κυρώσεις και τη δημιουργία μιας υγιούς φορολογικής συνείδησης.

Η εξάλειψη των εθνικών συνόρων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενοποίησης και η χρησιμοποίηση νέων τεχνικών με κύριο σκοπό την οικονομική απάτη κάνουν αναγκαία για κάθε χώρα την αναδιοργάνωση του φορολογικού συστήματος.

Ο καθορισμός ενός ενιαίου φορολογικού συντελεστή για τις εταιρίες στην ΕΕ αποτελεί μια λύση για την εναρμόνιση της φορολογίας. Ωστόσο, ελλοχεύει το πρόβλημα αντικατάστασης των εσόδων από τους φόρους για τα κράτη μέλη από μια αλλαγή του συντελεστή κοντά στο μέσο όρο που θεσπίζει από το Ευρωπαϊκό Κώδικα για τη φορολόγηση επιχειρήσεων.(Bond, S.et al., 2000)

Η Ελλάδα κρίνεται αναγκαίο να αντιληφθεί ότι η δημιουργία ενός ορθολογικού, σταθερού, δίκαιου φορολογικού συστήματος θα συμβάλει στην ανάπτυξη και δημιουργία εταιριών, θα οδηγήσει σε επενδύσεις και με αποτέλεσμα την οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα/Βιβλία

Ελληνική

1. Αντωνόπουλος Δ, Κατούδης Η, (2006). Φορολογία Εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Τόμος Α', Σταμούλης, Αθήνα.
2. Βελέντζας, Ι. (2004), Οικονομικό Φορολογικό Δίκαιο. ΙuS, Θεσσαλονίκη
3. Γεωργακόπουλος Θ. και Πάσχος Π. (2003) Εισαγωγή στη φορολογία, ΜΠΕΝΟΥ ΣΩΤ.ΕΥΓΕΝΙΑ, Αθήνα.
4. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005),Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική, Γ' Έκδοση, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου, Αθήνα
5. Γκίνογλου, Δ. (2004), Λογιστική Εταιριών: Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων. Rossili, Θεσσαλονίκη
6. Κώδικας Ν4172/2013
7. Ν.4174/2013
8. Παύλου, Χ και Γκούρλιας, Ι. (2015), Φορολογική Δήλωση. Οικονομικές Εκδόσεις
9. Σελλάς, Σ. (1989), Το ελληνικό φορολογικό σύστημα, Παπαζήση, Αθήνα
10. Σταματόπουλος, Δ., Σταματόπουλος, Π., Σταματόπουλος, Γ.,(2015), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα: Ανάλυση Ερμηνεία. FORIN-ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, Αθήνα
11. Φλώρος, Α. (2010), Φορολογική Λογιστική: Φορολογία Φυσικών και Νομικών Προσώπων-Λογιστική & Πρακτική Αντιμετώπιση, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα

Άρθρα σε περιοδικό

1. Γ. Μαγγόπουλος (2014). Η μελέτη περίπτωσης ως ερευνητική στρατηγική στην αξιολόγηση προγραμμάτων: θεωρητικοί προβληματισμοί, Το Βήμα Των Κοινωνικών Επιστημών, Τόμος ΙΣΤ, Τεύχος 64 ,χειμώνας 2014.
2. Βασαρδάνη, Μ.(2011). Φοροδιαφυγή Στην Ελλάδα: Μια Γενική Επισκόπηση. Τράπεζα της Ελλάδος Οικονομικό Δελτίο, Τεύχος 35, Ιούνιο; 2011.

Διαδικτυακές πηγές

1. ΕΦΜ, Φορολογία Νομικών Προσώπων, Διαθέσιμο: https://efm.gr/forologikoi-odigoι/nomikon_prosopon/, Τελευταία προσπέλαση: 5/10/2019

2. PWC (2019), Tax Flash. Απρίλιος 2019. Διαθέσιμο: https://www.pwc.com/gr/en/newsletters/tax-flash-greece-transposes-the-anti-tax-avoidance-directive_gr.pdf Τελευταία προσπέλαση: 28/08/2020
3. Αδάμου Μ.(2019), Profile Company: Τσιμεντοποιία Βασιλικού – 56 χρόνια ζωής, 29/7/2019. Διαθέσιμο: <https://www.brief.com.cy/etairika-nea/profile-company-tsimen topoia-basilikoy-56-hronia-zois>, τελευταία προσπέλαση: 12/01/2020
4. B2Green (2018), Τσιμεντοποιία Βασιλικού: Το 2019 ολοκληρώνεται το φωτοβολταϊκό πάρκο, 6/11/2018. Διαθέσιμο: <https://www.b2green.gr/el/post/63528/tsimentopoiia-vasilikou-to-2019-oloklironetai-to-fotovoltaiko-parko>, τελευταία προσπέλαση:28/02/2020
5. Γεωργακόπουλος Θ (2010), Το Φορολογικό Πρόβλημα Της Ελλάδας, Διαθέσιμο: <https://www.dianeosis.org/2018/04/to-forologiko-provlima-tis-elladas/>, Τελευταία προσπέλαση: 20/10/2019
6. ΕΕΑ (2017). Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα. 30/12/2017. Διαθέσιμο:<https://www.eea.gr/arthra-eea/paraoikonomia-kai-forodiafygi-stin-ellada/> Τελευταία προσπέλαση: 10/08/2020.
7. ΕΚΕ Κύπρου, Το Φορολογικό Σύστημα στην Κύπρο. Διαθέσιμο: http://www.businessincyprus.gov.cy/mcit/psc/psc.nsf/eke10_gr/eke10_gr?OpenDocument, Τελευταία προσπέλαση: 2/03/2020
8. IOBE(2018), Η Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα: Συγκριτική ανάλυση και προτάσεις αναμόρφωσης, Απρίλιος 2018. Διαθέσιμο: http://iobe.gr/docs/research/RES_29042018_PRE_GR_1.pdf, Τελευταία προσπέλαση 10/05/2020
9. KPMG (2017), Φορολογία Νομικών Προσώπων: Συνοπτικός Οδηγός Φορολογίας. Διαθέσιμο: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/gr/pdf/2017/05/gr-kpmg-tax-guide-2017-legal-entities.pdf>, Τελευταία προσπέλαση 28/08/2020.
10. Καθημερινή (2017), Νεοφύτου: Το τσιμέντο είναι το τρίτο προϊόν εξαγωγής της Κύπρου, 19/12/2017. Διαθέσιμο: <http://www.kathimerini.com.cy/gr/politiki/neofytoy-to-tsimento-einai-to-trito-proion-exagogis-tis-kyproy>, τελευταία προσπέλαση: 25/04/2020
11. Νασόπουλος, Α. (2020), Ν.Π. (Ι.Κ.Ε.) στην Ελλάδα vs Ν.Π. στην Κύπρο, 17/2/2020. Διαθέσιμο: <https://www.taxheaven.gr/circulars/32341/arora>, Τελευταία προσπέλαση: 10/6/2020

12. Πετράκης Ε.(2015), Μελέτη καταγραφής και συγκριτικής αξιολόγησης του φορολογικού πλαισίου που διέπει τις τουριστικές επιχειρήσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. 30/11/2015. Διαθέσιμο: <https://insete.gr/wp-content/uploads/2020/02/forologika-vari.pdf>. Τελευταία προσπέλαση: 18/08/2020.
13. Ριτσώνης Νίκος(2010), Το τριπλό ελληνικό μακρο-οικονομικό πρόβλημα, 27/3/2010, Διαθέσιμο: <https://www.kathimerini.gr/389009/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/apoyh--to-triplo-ellhniko-makro-oikonomiko-provlhma>, Τελευταία προσπέλαση: 18/5/2020
14. Σγουρινάκης, Ν.(2012), Οι βασικές αρχές της Φορολογίας, 27/12/2012. Διαθέσιμο: <http://epixeirisi.gr/ΣΗΜΕΙΩΜΑ-ΤΗΣ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ/17130/Οι-βασικές-αρχές-της-Φορολογίας>, τελευταία προσπέλαση: 15/02/2020
15. ΤΙΤΑΝ(2019). Διαθέσιμο: <https://www.titan.gr/>. Τελευταία προσπέλαση:10/08/2020.
16. Τσιμεντοποιία Βασιλικού (2019). Διαθέσιμο: <https://www.vassiliko.com/el/the-company>. Τελευταία προσπέλαση /10/08/2020

Ξένη

Συγγράμματα/Βιβλία

1. Basseby M., (1999) Case study research in educational settings. Open University press, Buckingham, 1999
2. Crowe, S., Cresswell, K., Robertson, A., Huby, G., Avery, A. and Sheikh, A., The case study approach, (2011) BMC Medical Research Methodology
3. Easton, G., (2010)Critical realism in case study research, Industrial Marketing Management
4. Parkin (2015)Macroeconomics Twelfth Edition, Pearson
5. Yin Robert (2009) Case Study Research: Design and Methods Sage Publications, California

Άρθρα σε περιοδικά

1. Bond, S., Chennells, L. Devereux, M.P, Gammie, M.,Troup, E. (2000) Corporate tax harmonisation in Europe: A guide to the debate, Institute for Fiscal Studies (IFS), No. R63, London
2. Clausing, K.A. (2007) Corporate tax revenues in OECD countries. *International Tax and Public Finance* 14(2):115-133
3. George Drogalas, Sorros Ioannis, Karagiorgou Dimitra and Diavastis Ioannis (2015) Tax audit effectiveness in Greek firms: Tax auditors' perceptions, *Journal of Accounting and Taxation* 7(7):123-130
4. Giroud, X., & Rauh, J. (2019). State taxation and the reallocation of business activity: Evidence from establishment-level data. *Journal of Political Economy*, vol 127(3), pages 1262-1316
5. Karagiorgos Alkiviadis, Lazos Grigorios and Leontiadis Nikolaos(2020) Taxation efficiency and accounting assisted transparency, insight into a European framework. *Journal of Accounting and Taxation* Vol. 12(1), pp. 28-38, January-March 2020
6. Neumayer, E. (2007) Do Double Taxation Treaties Increase Foreign Direct Investment to Developing Countries?, *Journal of Development Studies* 43(8):1501-1519
7. Oats, L., & Tuck, P. (2019). Corporate tax avoidance: is tax transparency the solution?. *Accounting and Business Research*, 49(5), 565-583
8. Ricciuti, R., Savoia, A., & Sen, K. (2019). How do political institutions affect fiscal capacity? Explaining taxation in developing economies. *Journal of Institutional Economics*, 15(2), 351-380
9. Vasardani, M. (2011) Tax evasion in Greece: An Overview, *Economic Bulletin* No. 35, Economic Research Department, Bank of Greece.

Διαδικτυακές πηγές

1. Deloitte(2019). Cyprus: Tax Facts 2019
 Διαθέσιμο:https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cy/Documents/tax/CY_Tax-Facts-2019EN_Noexp.pdf. Διαθέσιμο:
https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cy/Documents/tax/CY_Tax-Facts-2019EN_Noexp.pdf, Τελευταία προσπέλαση: 27/08/2020
2. Eurostat (2016), Total tax revenue by country, 1995-2014 (% of GDP)
 Διαθέσιμο: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics->

- [explained/index.php/File:Total_tax_revenue_by_country,_1995-2014_%28%25_of_GDP%29.png](#), Τελευταία προσπέλαση: 15/02/2020
3. Krohfeldt, J.(2019), Is Cyprus Considered Tax Heaven?,1/12/2019. Διαθέσιμο: <https://www.investopedia.com/ask/answers/060616/cyprus-considered-tax-haven.asp>. Τελευταία προσπέλαση: 10/8/2020.
 4. PWC (2016), World Tax Summaries: Η φορολογία στην Ελλάδα, Μάιος 2016. Διαθέσιμο: https://www.pwc.com/gr/en/publications/assets/world-tax-summaries-2016_gr.pdf Τελευταία προσπέλαση: 25/11/2019
 5. Tom Szigeti (2018), A Unique Position’: Tax Experts Give Their Opinions on Hungary’s Plan to Reduce the Corporate Tax Rate,18/11/2018. Διαθέσιμο: <https://hungarytoday.hu/unique-position-tax-experts-give-opinions-hungarys-plan-reduce-corporate-tax-rate-92181/>, τελευταία προσπέλαση: 01/03/2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ